

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LXI. évf. 3. szám
2008. október

*„...boldog, aki megtartja e
könyv prófétai ígéit.”*

(Jel 22,7)

Az örök Isten beszél – magyarul

A biblia-kiállítás tervezése és rendezése során látványosan is élénk tárult a reformáció korának az a rendkívüli erőfeszítést mutató folyamata, melynek során megszületett az első teljes magyar nyelvű Szentírás. Most nem számítva az egyébiránt nem lényegtelen középkori előzményeket, a kezdőpont (1533) és a beteljesedés között (1590) mintegy hatvan esztendő telt el, ami ma is két emberöltőt jelent. Ez alatt az idő alatt sok részfordítás mellett háromszor jelent meg az Újszövetség, míg végül – s ez a körülmény önmagában is nagymélységű üzenettel bír – a földi élettől elközönöben lévő Károlyi Gáspár kezébe vehette a teljes Bibliát. Két szempont válik meghatározóvá e folyamatot szemlélve: 1. Hallatlanul fontos volt a kortársak számára az Evangélium; 2. Nem adták alább a teljességnél. Az első azért hangsúlyos, mert a történelmi körülmények között, melyben éltek a bibliafordítók, komolyan felvetődött a nemzet-halál, a magyar nép megsemmisülésének a gondolata. A kétségbeesésre, a kiszolgáltatottságban vergődő nép jajkiáltására adott reformatori válasz volt Isten szabaddító üzenetének hirdetése a bibliafordításon keresztül. A második pedig arra hívja fel a figyelmet, hogy a lehetetlen helyzetben sem szabad feladni.

Isten a magyar Bibliában anyanyelvünkön szólalt meg, s ezzel meg is szentelte azt. Történelmünk egyik mélypontján lett valósággá ez a rendkívüli tett. Rendkívüli abban az értelemben is, hogy a megmáradás útjára vezérelt.

A Teremtő és Megváltó Úr nem felejtette nyelvünket el, az örök Isten ma is beszél – magyarul. De vajon mi, „romlásnak indult hajdan erős magyarok” értünk-e még ezen a nyelven? Do you speak Hungarian?

A címlapon a Tiszáninneni Református Egyházkerület Vándor Biblia-kiállítása látható a vizsolyi református templomban.

Fotó: Mezővári Attila, www.menet.hu

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.
Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben	3
Abauji Egyházmegye	4
<i>Találkozó a Biblia Évében</i>	4
<i>Visszatekintés augusztus első hetére Abaujvárról</i>	5
<i>Szeretet-nap Abaujváron</i>	6
<i>Holland fiatalok Kiskinizsen</i>	7
<i>400 éves jubileum Pamlényban</i>	8
<i>Németh Gáborra emlékeztek Szászfán</i>	9
<i>„...egymás hite által...”</i>	10
<i>Vakációs Bibliahet Zilizen</i>	12
Borsod-Gömöri Egyházmegye	13
<i>Mozgalmas nyár Alacsán</i>	13
<i>Bemutatók</i>	14
Egervölgyi Egyházmegye	15
<i>Új szárnyal bővül az Átányi Református Általános Iskola</i>	15
<i>Milyen a mi misszióink?</i>	16
Zempléni Egyházmegye	17
<i>Sófár Református Dicsőítő Iskola Sárospatakon</i>	17
<i>Siderius János emlékülés Tarcalon</i>	18
<i>Falumisszió és evangélizációs hét Zemplénagárdon</i>	18
<i>Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből</i>	19
Intézményeink	19
<i>Képes hírek a Sárospataki Református Gimnázium életéből</i>	20
<i>A „Humán fénykora”</i>	21
<i>Őszi konferencia a Sárospataki Református Teológiai Akadémián</i>	22
Misszió	23
<i>Táborok és folyamányaik</i>	23
<i>Rendhagyó rendelés rendhagyó misszióként</i>	24
<i>Beszámoló az Ökumenikus Egyetemi Lelkész-ség nyári programjairól</i>	24
Portré	26
Visszatekintés	28
Kerületi események	33
<i>Missouriak látogatása</i>	33
<i>Kerületi lelkész-presbiteri konferencia Sárospatakon</i>	34
<i>Jelölő közgyűlések eredményei</i>	35

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság:

Barnóczki Anita, Füstí-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella

Egyházmegyei sajtóreferensek:

Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés:

Füstí-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@gmail.com

Nyomda: Kapitális Kft. Felelős vezető: Kapusi József

Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

A szél

Hiszem, hogy a tiszta, igaz, szép gondolatok boldogabbá, igazabbá és szebbé teszik a világot.

A nyirkos levegő átjárta és átnedvesítette a város utcáit. Már esteledett, néhány autó várt a zöld jelzésre a lámpánál, fiatalok nevetve jöttek ki a sarki vendéglőből, majd kezek fogva elváltak. Idősebb férfi igyekezett átkelni az úttesten, jobbra fordulva egy magas épület mellett haladt tovább. Sötétszürke kalapot viselt, vastag posztókabát melegítette a testét. A ház sarkánál járhatott, amikor megragadta valaki, és a kis utcába tuszkolta. Jajgatni sem volt ideje, mert a támadó jóval erősebb volt nála, uralta az eseményeket.

Ne bántson, kérern! - könyörgött az öreg, de a következő ütéstől földre zuhant, kalapja begurult az alumínium kuka alá. Amikor már nem mozdult, ez az arc nélküli, szív nélküli lény átkutatta a posztókabát meleg zsebeit, és a megtalált háromezer forinttal elsétált a helyszínről. Az idősebb férfi, ahogy a sebeiből folyt a vér, lassan elhagyta ezt a világot. Megalázottan, meggyötörtén, emberhez méltatlanul. Mégis mosolygott, mert Istenre gondolt, aki így is szereti, várja és vigyáz rá. Csak a gyászolókat sajnálta, nem akarta még most megsirattatni őket, de ha így volt rendelve, szemeit lecsukva beletörődött, és könnyedén beleolvadt az isteni békebe, mely egész életét átjárta.

Aztán jött egy hűvös fuvalat, és az ott lebegő eseményeket hátára vette, elvitte magával. Nem először tette ezt. A szél jön és megy, amióta a világ létezik. Magával viszi az élet pillanatait, az emberiség örömeit, szomorúságait, a nagy háborúk gyilkos indulatait, a csatakiáltásokat, halálhörgéseket, de viszi a kertben játszó gyermekek kacaját is, a szerelmesek suttogó hangját vagy a koporsó mellett állók fájdalomát, a betegágyon fekvő kétségbeesését, viszi az imádkozó ember csendes, mélyen átélt könyörgését is, az aggodalmaskodó édesanya sóhajtását. Igen, a szél nagyon különös része a világnak.

Érdemes időnként odafigyelni rá, mert nem csak viszi, hanem hozza is mindezt. A gyilkos indulattal teli szél egyszer csak elkezd fújni néhány száz év múlva a játszótéren játszó gyermekek között, akik még elég érzékenyek a láthatatlan világ megnyilvánulásaira. Hirtelen hatalmába kerítheti az embert valamiféle ingerültség, harag, vagy éppen a szeretet, a jóság. A lakásban csak a függöny mozdult egy kicsit. A szél ott járt. Igen, érdemes számolni vele.

Talán úgy tűnik, hogy aggasztó a helyzet a jövőt illetően. Nem lehetünk büszkéek arra, amit a szélbe, a levegőbe engedünk e tekintetben. El kellene gondolkodnunk közösen, mint egy nagy család tagjainak azon, hogy mi, mai modern emberek mivel töltjük meg a levegőt? Igen, a mai napon mennyi volt a szomorú, félelemmel teli, kétségbeesett gondolatunk, vagy egyszerűen a hétköznapi teendők körüli gondolat, melyben nem volt emelkedettség,

művésziesség, hiányzott belőle a gyönyörködés, a köszönetmondás, a szeretet. Megálltunk-e csak egy pillanatra is, és tudtuk-e mosollyal köszönteni a reggelt, megöleltük-e házastársunkat, barátunkat, gyermekeinket? A szeretetünket vajon elküldtük-e a széllel a világba, ölelésünket a piacon botorkáló emberek közé, akartuk-e valaha is eljuttatni szívünk békeességét a buszon, vonaton, villamoson ülőknek? Óvodák, iskolák vagy a Parlament kapott-e valaha is a kedvességünkől, igazságérzetünkől, hitünkől csak egyszer is? És a katona, aki a puskáját éppen most tartja célra, a harckocsiban ülő megtévesztett fiatal, aki egy lakóházat készül lerombolni? Vagy az a pénzéhes üzletember, aki most sétált el egy koldus mellett, vagy az a kegyetlen lélek, aki most fogja rnegcsónkítani áldozatát, mert az erejét, a hatalmát akarja bizonyítani, vajon ő milyen üzenetet kapott a mindeneket átjáró szélről? És a szülő nő, aki retteg a megpróbáltatástól, a bizonytalanságban reszket, mint egy kisgyermek, mit tudnál küldeni neki most, ebben a pillanatban? Könyörgöm, ne mondd: ez csak a képzelet. Nem, nem az! Ha csak egy pillanatra meghallanád, mi van a szélben, a szíved megszakadna. Ha csak egy pillanatra megláthatnád, miről gondolkodnak általában az emberek, könnyeid sokáig áztatnák az anyaföldet.

Azért ne keseredjünk el nagyon, mert az nem segít. Számomra nem kérdéses, hogy Teremtő Istenünk gondoskodott a világot megtartó szép gondolatokról, melyek újra és újra meghozzák a hideg tél után a szikrázó, táncoló tavaszt. Oldjuk ki az eszenciáját magunkban néhány ilyen csodálatos mondatnak, szónak! Például: világosság, igazság, szeretet, kisbaba, virággillat, mosoly, barátság, szerelem. A Szentírás szép Igéi: „Azután ezt mondta az Úristen: Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzáillő segítőtársat.” „Amíg csak föld lesz, nem szűnik meg a vetés és aratás, a hideg és a meleg, a nyár és a tél, a nappal és az éjszaka.” „Aki az Urat féli, annak erős oltalma van, fiainak is menedéke lesz az.” „Mindenen rajta tartja szemét az Úr.” „Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk.” „A Seregek Urának féltő szeretete viszi véghez ezt.” „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy Egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” „Boldogok...” A Szentírás az Élet könyve, mert amikor olvassuk és átgondoljuk az Isten szeretetéről szóló könyvet, tartóoszlopokat helyezünk az omladozó, szétmálló világ szerkezeté alá. Láthatatlannal, de valóságosan.

Minden regény végére kikerül a pont. Az olvasóban megmarad egy érzés, egy élmény, egy hangulat. Sokszor az utolsó sorok fordítják meg a történetet és adnak új értelmet neki. Hiszem, hogy az emberiség történetének utolsó méterein is történhetnek csodák, világrengető fordulatok, ha egyre többen kezdjük el komolyan venni a gondolat, a hit, a képzelet teremtő erejét.

Kovács Balázs lelkipásztor
Hidasnémeti

„Isten Igéje élő és ható” (Zsid. 4,12/a) Találkozó a Biblia Évében

Országszerte kiállítások, előadások, ünnepi istentiszteletek sokasága hívta, hívja fel a figyelmét hívő és a hit iránt mindezidáig fogékonyságot nem mutató embereknek a Bibliára. Ennek nem titkolt célja az, hogy minél többen minél többször vegyék kézbe és olvassák a Szentírást, Isten kijelentését, ebből nyerve erőt, reménységet, örömet életük folytatásához.

Abaújban is voltak gyülekezeti rendezvények szép számmal ennek jegyében, s az egyik lelkészértekezlet főtémája „A Kassa völgyi (Abaúji) Református Egyházmegye és a Vizsolyi Biblia” lett, amikor Dr. Szabó András professzor előadásából tanulhattunk.

A helyi, kisebb közösségeket érintő alkalmak megkoronázása volt a szeptember 20-i nagy egyházmegyei találkozó Göncön. A rendezvény neve és célja is ez volt: **találkozó**. „A Kassa völgyi Egyházmegye találkozója a magyar nyelvű Biblia bölcsőjénél.” Találkozásra készültünk ezen a napon a mi Urunkkal, aki Igéjében kijelenti magát, találkozásra a bibliafordító prédikátor, Károlyi Gáspár örökségével, és találkozásra egymással. Egymással, akik azon a területen élő magyar reformátusok vagyunk, amely Kassa völgyi Egyházmegyének nevezetett a 16. század végén, ma pedig két ország területén az Abaúj-Tornai és Abaúji nevet hordozza.

Buszokkal, személyautókkal érkeztek a felvidéki és a magyarországi gyülekezetek küldött-segei lelkipásztoraik vezetésével. A gönci templom megtelt. Zengett a zsoltár Szenczi Molnár Albert fordításában: „Adjatok hálát az Istennek, imádkozzatok szent nevének.” Az istentiszteletet Csomós József püspök tartotta, aki nemcsak a gönci eklésia élén, de az egyházkormányzói székben is utóda Károlyi Gáspárnak. Az igehirdetés textusa a napi Ige volt, Mk. 9,1. Az istentiszteleten szolgált a jelenlévők nagy meglegedésére a Gönci Református Gyülekezet Vegyeskara.

Az istentisztelet végeztével a két egyházmegye esperesének köszöntője után került sor az Abaúji Református Egyházmegye jelképeinek ünnepélyes bemutatására. „Bevonult” a címerrel ékesített hófehér zászló. A Pécsi L. Dániel által művészien megtervezett címer történelmi múltunk, jelenünk, önazonosságunk és önbecsülésünk fontos szimbóluma. Kifejeződik benne a Tiszáninneni Egyházkerülethez való szoros kötődés csakúgy, mint a történelmi Abaújhoz való kapcsolódás. A nyitott Biblia és a stilizált nyomóprés az egykori híres vizsolyi nyomdát jelképezi, ahol a Károlyi Gáspár gönci prédikátor által lefordított első magyar nyelvű teljes Szentírást kinyomtatták 1590-ben.

A Biblia Évében, a magyar Biblia megszületésének helyén büszkeség töltötte el a jelenlévő-

ABAÚJI
EGYHÁZMEGYE

ket, hogy olyan szimbólumokkal lettünk gazdagabbak, melyek jelentése mindenki számára közérthető; és szellemi üzenete a múltból a jelenen át jövőbe mutat. Minden résztvevő magával vihette fénymásolatban a címer képét, melyen a vezérige így olvasható: „Segítsd meg népedet, áldd meg örökségedet...” Zsoltárok 28,9a.

Ünnepi alkalmunk harmadik blokkjában két előadás bővítette ismereteinket Károlyi Gáspár lelkipásztor munkásságáról, élete fő művéről, a bibliafordításról, nemkülönben annak hasznáról és hatásáról. Az előadásokat Géresi Róbert abaújszínai és Sipos-Vizaknai Gergely vizsolyi lelkipásztorok tartották.

Ezen a napon történt meg a Károlyi Gáspár emlékpark megnyitása is. Az egyházkerület elnöksége nevében Ábrám Tibor főgondnok mondott rövid beszédet, majd átvágták a nemzetiszín szalagot, megnyitva ezzel a művészien tervezett, szépen kialakított templomkertet a gönciek és minden Göncre látogató számára. Abaúj reformátussága nevében az Egy-

házmegye Elnöksége koszorúzással tisztelgett az egykori gönci prédikátor, Károlyi Gáspár szobra előtt.

Méltó befejezése volt az egyházmegye Biblia Évi főrendezvényének az a kon-

cert, melyen Gryllus Dániel és Halmos Béla művészek Pál apostol megzenésített verseit adták elő őszinte átéléssel, közvetítve az ünnepi gyülekezetnek Istennek az apostol által adott kijelentését.

A lelki és szellemi táplálék mellett igyekeztünk gondoskodni a résztvevők testi táplálkozásáról is. A szünetben mindenki finom és bőséges ebédet fogyaszthatott el az iskola ebédlőjében. Az ebédszünetben legtöbben megtekintették a színvonalasan berendezett Bibliakiállítás anyagát, valamint a gyülekezeti teremben végignézhették az egyházmegyének templomait bemutató DVD filmet.

A gönci őszi rendezvények sorába szépen illeszkedő egyházmegyei ünnepség sokakat gazdagító, összetartozásunkat erősítő és hiszem, Istentől megáldott alkalom volt. Újra átértük (hivatali elődömet nem először idézve): jó volt, jó nekünk Abaújban reformátusnak lenni. Legyen érte dicsőség Istennek!

Baksy Mária esperes, Encs

Visszatekintés augusztus első hetére

Szeretettel köszöntöm a Sárospataki Reformátusok Lapja olvasóit egy kicsiny abaúji gyülekezet fiatal gondnokaként. A mi kis településünk a Hernád folyó bal partján fekszik, közvetlenül a Szlovák határ mellett, az Északi-középhegység és a folyó ártere között. Amilyen kicsiny és szépfekvésű a mi lakhelyünk, ugyanolyan gazdag történelmi örökséget hordoz. Őseink már István király uralkodásának kezdetétől lakják e helyet, és itt építették fel a kor egyik korszerű várát, az abaújívári földvárat, és benne a környék első keresztyén templomát, ami esperesi székhely is volt. Így vált Abaúj vármegye névadó helyéül, világi és vallási szempontból központi szerepet vállalva. A másik nevezetessége otthonunknak a falu legmagasabb pontjára épült műemlék református templom, mely egyben a falu legrégebbi épülete is: az 1300-as évek végén épült, falai nagy értékű freskókat rejtettek a vakolatok alatt.

Egyháztörténetünk tanulmányozása közben ez év elején jöttünk rá, hogy a szomszéd gyülekezettel fennálló kapcsola-

tunk egészen 1608-ra nyúlik vissza. Tehát Abaújívár és Pányok 400 éve osztozik a lelkes- és parókiafenntartás költségein és így megosztjuk egymással terheinket, örömeinket.

Ezt a kerek és szép évfordulót ünnepeltük meg 2008. augusztus 9. napján. A tíz éve felújítás alatt álló műemlék templomunkban megrendezendő 400 éves évforduló megszervezése óriási feladatnak tűnt, mert az Isten háza pillanatnyilag nem rendelkezik sem szilárd aljzattal, sem padokkal, sem alsópadlással, és a falakról is pereg a vakolat. A munkák megrekedtek a pénzhány miatt. Teljes tetőszerkezet csere, betonkoszorú építése és a falak alsó szigetelése történt meg. Ilyen körülmények között kellett megoldanunk 240 testvérünk biztonságos mozgását, stabil ülések kialakítását. Az ünnepünkre meghívtuk a térség mindkét országgyűlési képviselőjét, énekkart alakítottunk főként fiatalokból és megkértük a Tiszáninneri Egyházkerület püspökét az Ige hirdetésére. Az előkészületekre nagy hangsúlyt fektettünk, de nagy sajnálatukra az időjárás nem volt kegyes hozzánk, és a kéthetes

esőzés eredményeként csúsztak a betakarítási munkák, s így kevesebb dolgos segítő férfikézre számíthattunk, mint gondoltuk. De minden nehézség ellenére időben sikerült használhatóvá tenni templomunkat, lekaszálni az egész környéket, kitakarítani, átfesteni mindent, hogy méltóképpen fogadhassuk meghívott vendégeinket. Így szombat délután fél kettőkor a nagyharang bűgő hangja törte meg a csendet, és vette kezdetét az ünnepre való gyülekezés. Mi szervezők izgatottan vártuk, vajon megtelek-e a tíz éve üresen álló hajlék és meg lesz-e az elvégzett munka gyümölcse. Istennek hála, a főhajóban minden ülőhelyet elfoglaltak, és még a karzatra is ültek fiatalabb testvéreink. Gyülekező éneknek református himnuszunkat énekeltük el, és ezután felcsendült a tárogató gyönyörű hangja Kovács Marcell abaújházi kötődésű felvidéki művésznünk közreműködésével, majd pedig

két zeneiskolás fiatal lány adott elő pár művet gitáron.

Püspök úr igehirdetése romló világunkról, az összefogás hiányáról és a cselekvés fontosságáról szólt. A prédikáció után Tóth István lelkipásztor szólt a valóság múltbeli és jelenkori fontosságáról.

A két gyülekezet gondnokainak köszöntő szavai után, megköszöntük a fő támogatók, segítők és mindenki munkáját, aki csak egy kicsivel is hozzájárult ehhez az emelkedett hangulatú önbizalmat adó ünnepség ilyen színvonalas megrendezéséhez. Majd a fiatalokból alakult kórusunk kápráztatta el a hallgatóságot. Az imádság és záróének után az addig zuhogó eső is elcsendesedett, és átvonulhattunk a szeretetvendégség helyszínére, ami a parókia udvaron levő gyülekezeti teremben és az új közösségi épületben volt. A szorgos asszonykezek munkájának köszönhetően, szép, bőségesen

megerített asztalok várták a testvéreket. Másfél-két órás beszélgetés után a testvérek reményeink szerint jóleső érzéssel szívükben, lélekben megerősödve tértek haza hajlékukba.

Ezzel a rendezvénnyel is fel szeretnénk volna hívni a figyelmet arra, hogy az abaújházi templom is talán jobb sorsot érdemelne a jelenlegi állapotához képest.

Másnap, vasárnap délelőtt újra megszóllhatott az Ige a nagy múltú templomban, de ekkor már Tóth István lelkészünk hirdette Isten Igéjét életében először a műemlék szószékről.

Kérem a testvéreket, hordozzák imádságban a lassan 90 éve végekre szorult gyülekezeteink sorsát a megmaradás és fejlődés reményében.

Fazekas István, az Abaújházi Református Egyházközség gondnoka

SZERETET-NAP Abaújházon

Különös napra virradt 2008. május 18-án, vasárnap az Abaújházi Református Egyházközség északi részén fekvő három kis gyülekezet – Abaújház, Pányok, Zsujta – református lakossága. Az egyik abaújházi gyülekezeti tag így fogalmazta ezt meg: „75 éves vagyok, de ilyenben még nem volt részem, megmondtam a gyerekeimnek is, ha jöttök, szombaton gyertek, mert vasárnap nagy nap lesz.” Mi volt ez a nagy nap? A három gyülekezet ezen a napon együtt, egy helyen, az abaújházi gyülekezetben tartott csendesnapot az Ige mellett, a szeretet nevében. SZERETET-NAP, ez volt az alkalom neve.

A nap kezdetén a harang hívogató szavára érkeztek az emberek, ki gyalogosan, ki autóval, ki a falugondnoki szolgálat autójával a gyülekezeti terembe, mely hála Istennek teljesen megtelt a közel 120 emberrel. Isten Igéjével kezdtük a napot, Kővér Imre szolgálatával, aki a Sajósenyei Fészek Református Otthon intézményvezetője és a Római levél 13. részének 8. verse alapján – „Senkinek se tartoztatok sem-

mivel, csak azzal, hogy egymást szeressétek” – tett biznyságot arról a szeretetről, amit ő mint intézmény vezető tapasztalt meg a fogyatékosok között. Ezután a helyi gyülekezet ifjúsági énekkarát hallhattuk, akikről senki nem mondta meg, hogy alig három hete alakultak, és szintetizátoros kíséret mellett, mégis olyan gyönyörű énekkel adták elő dalaikat, hogy könnybe lábadt ezt hallva a gyülekezet tagjainak a szeme. Hiszen a 17 gyerek és fiatal látványa azt is mutatta a gyülekezet idősebb tagjainak, hogy Isten gondoskodik gyülekezetéről, élte tovább. Zenés-énekespróza biznyságtételük azt adta vissza, amit ők megéreztek Isten szeretetéről.

A program folytatásaként Victor István nyugalmazott lelkipásztor beszélt arról, hogyan tapasztalta meg Isten szeretetét a nagycsaládban, 17 gyermekében. Biznyságot tett arról, hogy a szülői nevelés hogyan indíthatja el a gyermekeket a hit útján, és Isten hogyan adja áldását a szülői „munka” ezen oldalára.

A nap delelőjéhez érve ebédre hívtuk az ittlévőket, hiszen reggel hattól szorgos kezek készítették a 329 db töltött káposztát, hogy a lélek mellett a test is jóllakjon. Így ülhett le egymásmellé orvos és gyülekezeti tag, polgármester és lelkész, presbiter és gondnok, egészséges és fogyatékos. Mellé pedig a gondos asszonyi kezek által elkészített édességek szolgáltatták a nassolás lehetőségét. Ez idő alatt, aki akarta megtekinthette a szétszedett állapotban lévő abaújházi templomot, illetve a sajósenyei otthon lakói által készített tárgyakból vásárolhatott.

Délután újabb alkalmak vártak ránk. Ha a gyerekek műsoránál azt említettük, hogy könnybe lábadt az emberek szeme, akkor a következő előadásra mondhatjuk azt: zokogtak. A Sajósenyei Fészek Refor-

mátus Otthon lakóinak zenés előadása következett, akik a maguk módján, és nyelvén énekelve, verselve, pantomim előadással vallottak Isten szeretetéről.

Szeretet a betegek között, erről tett bizonyosságot Gecse Attila miskolci kórházlelkész, arról vallott, Isten hogyan szólította meg és hívta el erre a szolgálatra, és beszélt arról, hogy mit jelent a kórházban lévő betegnek a lelkipásztor személyes közelsége. A nap végezetével a Jerikó Református

Fúvóegyüttes koncertje következett, akiktől zsoltár és énekköltés hallhattunk.

Isten az Ő szeretetével összehívta az embereket erre a napra, és hisszük, hogy a földi távolságok ellenére, az emlékekben Ő tartja össze azokat a gyülekezeti tagokat, akik hálával tekintenek erre a napra. De mindezek mellett az Istené legyen a dicsőség.

Tóth István lelkipásztor

Holland fiatalok Kiskinizsen

Öt holland rendszámú autó tűnt fel 2008. augusztus 12-én Kiskinizsi főutcáján, hogy húsz holland atyafi közel tíz napon keresztül kétkezi munkával segítse e kis lélekszámú település református közösségét. A Nijkerkből és környékéről érkező delegáció nagyrészt fiatalokból állt, akik a szabadidejüket áldozták arra, hogy 1600 km-re otthonuktól, „idegeneknek” segítsenek.

Az aszalói és kiskinizsi gyülekezetek már évek óta kapcsolatot tartanak fenn nijkerki reformátusokkal, akik gyakran látogatnak erre a vidékre. Holland testvéreink szívükön viselik gyülekezeteink sorsát (ez máshol is megtapasztalható), és az esetleges anyagi támogatáson kívül a lelki kapcsolatra is nagy hangsúlyt fektetnek. Örvendetes tény, hogy sok esetben a holland és magyar családok közötti kapcsolat mára már önállóan, gyülekezeti háttér nélkül is megtapasztalható.

Ez év tavaszán a holland testvérek azzal a felvetéssel leptek meg bennünket, hogy nyár folyamán gyülekezetük ifjúsága szívesen segítene olyan kis gyülekezeteknek, ahol elkél a segítség. Így esett a választásuk Kiskinizsre, majd a projekt kiterjedt Baktakékre és Beretre is. De mivel főként fiatalok érkeztek, ezért

a munkálatokba bevontuk az aszalói és kiskinizsi fiatalokat is.

Folyamatos egyeztetések és konzultációk után összeállt a kép: Kiskinizsen kerítést építenek, a baktakéki és bereti parókián részleges felújítást végeznek a magyar fiatalok közreműködésével. Szállásuk az

önkormányzati tulajdonban lévő turisztikai centrumban volt, ellátásukról a gyülekezet asszonyai gondoskodtak. Az érkezés után holland testvéreink hamar felalázták magukat az idegen terepen, a fiatalok is hamar összebarátkoztak. A munka mellett kerítettünk alkalmat arra is, hogy még jobban megismerjük egymást, egymás gondolkodását, kultúráját, egyházi életét. Az egyik este a templomban együtt énekelünk, és énekeket tanítottunk egymásnak. A vasárnapi istentisztelet is e kettség jegyében zajlott, az Igét a fiatalok olvasták, a prédikáció mind a két nyelven elhangzott.

Bár sokan tartottak a kommunikációs nehézségektől, ezeket a nehézségeket „kézzel-lábbal”, mutogatással át lehetett hidalni. Igaz, hogy a munkálatok nem mentek mindig zökkenőmentesen, de összességében eredményes együttműködésről beszélhetünk: felpezsdült a gyülekezeti élet, és felpezsdült Kiskinizs is! Köszönet mindazoknak, akik ebben a projektben segítettek és részt vettek. Reménység szerint az együttműködés folytatódik – más gyülekezetekkel.

Konc Gáll László
aszaló-kiskinizsi lelkipásztor

400 éves jubileum az alig félszáz lelkes Csereháti kisközségben, Pamlényban

A Pamlényi Református Egyházközség 2008. augusztus 23-án ünnepelte meg a falu 1608-as építésű Református Templomának 400 éves évfordulóját.

A hálaadó istentiszteletet az Abaúji Református Egyházmegye Esperese – Baksy Mária – vezette, igehirdetője Csomós József püspök úr volt, aki szolgálatát 30 éve – 1978. szeptember 8-án – itt ebben a lelképásztori körzetben kezdte meg. Isten Igéjét a Bírák könyve 8, 22-23 alapján hirdette, mint hajdanán.

„Ezután azt mondták az izráéliek Gedeonnak: Uralkodj rajtunk te, aztán a fiad és az unokád is, mivel megszabadítottál bennünket Midján kezéből! De Gedeon így válaszolt nekik: Én nem uralkodom rajtatok, és nem fog uralkodni rajtatok a fiam sem. Az Úr uralkodjék rajtatok!”

Különös volt hallani, hogy már csak egy valaki ül a templomban, aki erre emlékezhetett. Felidézte a templom 2006. évi felújítása előtti állapotokat és méltatta a maroknyi hívő áldozatos munkáját. A harminc év ugyanarról beszél mint a 400. Valaki ott áll a dolgok mögött, Valaki cselekszik! Valaki uralkodik, ha engedjük, hogy uralkodjon. Gedeon története ma is igaz: nem emberek kezében van a jövő. A biztonság, a békesség, a jövő, az abban van elrejtve, ha az Úr uralkodik rajtatok. A nagyszerűnek tűnő emberi megol-

dások helyett ma is az egyetlen jó megoldást kell követnünk, azt, hogy az Úr uralkodjék rajtunk. Így Ő fog megtalálni minden körülmények között, és minden nemzedék számára megtalálja azokat a vezetőket, akik mellé Lelke által odaáll és szabadítást, megtartást készít e helyre telepített népének is.

Az istentisztelet keretében dr. Dienes Dénes egyetemi tanár – a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek igazgatója – „Fejezetek a gyülekezet történetéből” címmel tartott minden résztvevő érdeklődésre számot tartó – és a helyieknek is sok tekintetben újat mondó – előadást; melyből az alábbiakat tudtuk meg:

„Pamlény első említése 1299, Torna várának tartozéka. Mindig kis lélekszáma volt. 1553-ban 11 háztartás, 1598-ban Rákóczi Zsigmond idején 14 ház volt. 1611 előtt Szászfa leányegyháza – Gagybátorral együtt. Az 1700-as években a fatemplom áága a 70-es évekre teljesen elavult. 1778-ban új templomot, parókiát építettek. Ekkor építették be annak pitvarajtójába az előző templom ajtójának szemöldökfáját, melyen az 1608-as évszám olvasható. Ez ma is látható, a templom nyugati bejáratánál van beépítve.

Harangot 1822-1823-ban öntettek Eperjesen. 1864-ben aranyozott ezüst kelyhet, 1872-ben ezüst tányért ajándékozott Pamlényi Pál és neje Varannai

Leopoldina (melyeket a Polgármesteri Hivatalban megrendezett kiállításon a látogatók megtekinthettek).

1777-ben Tornaszentjakab leányegyháza volt Pamlénynak.

1804-ben 139, 1900-ban 120 lélek lakik e szegény és hálátlan talajú földön. 1865-ben az egyház vagyona 49 hold föld volt, melyből a lelkészi javadalom 41 hold. Lelkésztanítói állás 1868 után az 1907-es törvényi megszüntetéséig volt. 1910-ben szűnt meg a református iskola, ekkor 15 tanulója volt. Megemlékezett a tanár úr az 1770-1957-ig eseményig itt szolgált lelkészekről és megemlékezett néhány a templom építésében résztvevő, ill. ahhoz hozzájáruló családot.”

A Jubileumi rendezvényt méltatta a Tiszáninneri Református Egyházkerület főgondnoka, Ábrám Tibor és az Abaúji Református Egyházmegye gondnoka, Szabó László. Az ünnepi alkalmon közreműködött a Jerikó Fúvós Együttes és a Gagybátori Egyházközség Énekkara. Az istentisztelet záró, köszönő szavai Bódi Noémi lelkésznőtől hangzottak mindazok felé, akik jelenlétükkel megtisztelték a kis Csereháti falu nagy visszatekintését.

Az ünnepi ebédet – gulyáslevest, süteményt – a 300-400 főnyi vendég számára a falu apraja-nagyja közös munkával készítette el. Besegítettek Szászfa, Krasznokvajda, Gagybátor szorgos kezű asszonyai, lányai is.

Köszönet a Csereháti Vadásztársaságnak és a helyi vadászoknak, akik biztosították az alapanyagot az ebéd elkészítéséhez.

A bőséges ebéd után a római katolikus templomban vándor biblia-kiállítás megnyitására került sor, a Polgármesteri Hivatalban pedig régi pamlényi tárgyakból nyílt kiállítás. A padlásokról, kamrákból összegyűjtött aratási, famegmunkálási, a háztartásban használt eszközök mellett a szebbnél szebb szóttésekben, hímzésekben gyönyörködtek a látó-

gatók. Nagy hagyománya volt a faluban a kézi, népi hímzések szóttések készítésének, melynek eszközei a tila, motolla, guzsaly szinte minden régi háznál ma még megtalálható.

Délután a római katolikus templomban Veress Zoltán plébános Szentmisét mutatott be, amelyen már a Felvidékről Makrancról érkezett Népdalkör is részt vett. A nap zárásaként az ő gyönyörű énekeik csaltak könnyet az egybegyűltek szemébe és készítették közös éneklésre, táncrea a kintartóan helyben maradó vendégeket.

A jubileumi ünnepség legörvendetesebb hatása az ökumenikus jellege, melyben a katolikusok, reformátusok együtt tették felejtethetlenné ezt az évfordulót, hívták haza az elszármazottakat és minden Pamlényhoz kötődő családot, barátot.

Végül álljon itt köszönet mindazoknak, akik segítettek a csodálatos nap létrejöttében!

Sándorné Dr. Fülöp Magdolna
Pamlény-Szolnok (presbiterfeleség)

Németh Gáborra emlékeztek Szászfán

A szászfai református templomban ökumenikus istentiszteleten emlékeztek meg Dr. Németh Gábor (1956-1998), a Magyar Nemzeti Múzeum történésze életéről és munkásságáról.

Dr. Dienes Dénes tanszékvezető egyetemi tanár a 90. zsoltár alapján hirdette az

Az istentisztelet után a Szászfa Önkormányzata által állított emléktáblának a leplezésére került sor. Az ünnepi megemlékezést megtisztelte jelenlétével Németh Erzsébet (Németh Gábor testvére), Jósvainé Dr. Dankó Katalin, a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeumának igazgatója, Veress Zoltán római katolikus plébános.

ilyenkor, hogy nagyon sok mindent meg kell ismernem ottbón. A nyárból megmaradó egy hónapot, amennyire lehet, erre akarom felbasználni.

Mindenek előtt Szászfa.

Most úgy érzem, hogy őseim, élő nagyapám emléke kötelez arra, hogy megmentsem azt a csodálatos világot, amely az életemet, gondolkodásomat, érzelmi megnyilvánulásaimat befolyásolja és egyáltalán mindent jelent számunkra. De minde-

Igét. Az emlékezni egybegyűltek levélben köszöntötte Dr. Kovács Tibor, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója. Németh Gábor egyéniségét Dr. Tamás Edit, a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeumának történésze idézte föl. Benkő György nyugalmazott főjegyző, abaúji esperes – Németh Gábor gyermekkorának lelkipásztora – megemlékezésének „Az igaz ember hitből él” igevers volt a kiindulója. Köszöntést mondott még Szabó László egyházmegyei gondnok, Csomós Jánosné szikszói lelkipásztor és Sirokiné Kőszegi Erzsébet, szászfa polgármestere.

A megemlékezést lélekharang szentelése zárta, melyet Németh Gábor hagyatékaként helyeztek el a szászfai temetőben, és amely Vajda László tiszaezlári harangkészítő mester, népi iparművész keze munkáját dicséri.

R.G.

Németh Gábor: „Pro Memoria”

Sok mindenre akkor jön rá az ember, mikor kiszakad környezetéből. Sok dolog, amit eddig is tudtam, most vált tudatossá bennem.

Hogyan érzek közvetlen hazám Abaúj, ott hagyott emlékek iránt? Eszembe jut Szászfa, a szikszói templom, a csodás tájak. Úgy érzem

nek előtt kötelez megismerni ezt a vidéket, hiszen ebből származom.

Meg akarom menteni ezt a csodálatos, de mégis kínok, keservek és állandó munkával teli világot. Az itteni tárgyak, kopjafák is mind ezt tartalmazzák. Siralmasan pusztuló maradványokból élő emlékké kell varázsolnom őket, ha egyelőre csak saját magamnak is. (1975. XI. 7.)

Egy hónapja most fogok először tollat azért, hogy rögzítsem gondolataimat.

Voltak igazán szép és emelkedett perceim, sőt óráim. Ezek csak újból Füüzerradványhoz kötődnek.

Vannak pillanatok, amikor az embert egy olyan életérzés tölti el, melyben nemesnek és nagynak képzelet magát! Ezt éreztem Füszerradványban. A mindent betöltő természet egy Rousseau-i tisztja, harmonikus világában életem, vagyis ez jött létre bennem, a táj, a környezet hatására.

Láttam kis falusi templomokat, melyek árasztották magukból a kálvinizmus csontfébér szellemét, egy-egy falu sorsát. Ezeket a kis templomokat szeretem a legjobban. Magukban hordják a történelmet. A legcsodálatosabb megtanulni olvasni bennük. Aki szereti őket, annak szinte az egész magyar középkort végigmeséli. Apró töredékekben tárul fel bennük a múlt. Sok-sok szenvedést, pusztulást bemutatva, amin végül mindig újat alkottak az emberek csodálatos harmóniákat teremtve. Ezért kedvesebbek számomra, mint akár a gótikus katedrálisok. Hiszen szinte mindegyik egy-egy kis emlékmű, önálló filozófia, az emberi bűnűm, küzdelem, szenvedés, hit és az emberi közös-

ség harcainak képviselői. Elsősorban ezt jelentik, nem pedig román-gótikus építési periódusokat, töredékeket. Ez adja meg nagyságukat. Különösen megkapóak ezek a hangulatok és tartalmak a református templomokban.

Itt az árpád-kori kis katolikus templomok karakterét, egyéni hangját és a bennük tükröződő közösség sorsát a reformáció magyar szelleme vitte tovább. Nem tette őket gyenge sablonná a katolicizmus világszelleme. Ezért ennyire kedves nekem a szalonnai, a rakacsaszendői, a rudabányai vagy akár az alsóvadászi templom.

Egy emberi közösség küzdelmeinek, hiteinek, kudarcainak és győzelmeinek megkövült emlékei.

Ilyen csodálatos élmény volt a szászfyai temető, az a néhány faragványtöredék, amit a faluban találtam, a kopjafák, azért, mert ugyanezt magyarázzák.

(1976)

„...egymás hite által...” (Róm 1:12)

Vannak dolgok, amik nem változnak. Ez a kifejezés akkor hagyja el a hétköznapi életet az ajkunkat, amikor lemondóan vesszük tudomásul, szűkebb vagy tágabb közösségeink lelki és testi korlátait. Nem múlik lelkünk fájdalma, látva nemzetünk évtizedek óta múló náthaként kezelt kálváriáját. Nem szűnhet könnyeink patakja, amikor az ábrahám alku tárgya ma nem Szodoma és Gomora, hanem saját gyülekezetünk. A jó vincellérek még haladékokat kérnek, mondván több van ebben a közösségben. Hiszik, hogy eredményesebb a helyén mondott ige, mintha a fejsze a fák gyökerére sújt.

Az Úr Jézus a tanítványok tekintetét, mesze a horizontra szegezte, egész életprogramot adva ezzel nekik. „Elmegyek helyet készíteni a számotokra...ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.” (Jn 14:23) A jövőre való meg-

maradás gyötrő kérdése és kétsége lebegett a szemünk előtt, amikor a testvér-gyülekezetünk (First Bangor Presbyterian Church) vezetőivel a következő közös program tervezetén dolgoztunk. Az eddigi, nagyrészt ifjúságot érintő programok és táborok után Willis Corder vezető lelkipásztor biztosított róla bennünket, hogy sok gondolat munkál benne a jövőre nézve, például egy alkotótábor ötlete. Végül javaslatunkra egy evangelizációs tervet készítettünk, aminek elemeit külön-külön dolgoztuk ki, majd egybegyűrtük. Így jött létre sok e-mail és telefonos egyeztetés után az „...egymás hite által...” vezérigével összegzett rendezvénysorozat, amit

Telkibányán, május 16. és 21. között tartottunk meg.

Az újbóli találkozásra mind a két fél izgalommal és feszültséggel készült. Hosszú idő telt el a 2006. októberi beiktatási ünnepség óta, amikor legutóbb észak-írek érkeztek Telkibányára. A gyülekezet és a település egész közössége igyekezett kivenni a részét a feladatokból. Mindenki felajánlott valamit: az önkormányzat a kultúrház egész hetes használatát, magánszemélyek a vendégek elszállásolását, az étkeztetés megoldását, sétakocsikázást, tolmácsolást, kirándulásszervezést, videós dokumentációt és még megannyi más figyelmességet és kedvességet.

A 8 fős bangori küldöttséget Mark Spratt lelkipásztor és Helen Sloan kapcsolattartó vezette. Már a megérkezésük délutánján a tettek mezejére léptek, hiszen szeretetvendégségre várták a gyülekezet tagjait a szállásukra. Az udvar megtelt nyüzsgő és érdeklődő emberekkel, kis csoportok verődtek össze beszélgetni, mások az ölelésük erejével fejezték ki a viszontlátás örömet. A kötetlen együttlét fo-

lyamán előkerültek a speciális ír nemzeti ételek, melyek nagy népszerűségnek örvendtek főként a fiatalok körében. Az alkalom ezután átment dicsőítésbe, ahol egymást váltva, énekelve tettek bizonyosságot az ír testvérek, a gyülekezet idős asszonyai és az ifjék.

A programok kialakítása során jeleztük a bangori testvéreinknek, hogy Magyarországon a Biblia évét ünnepeljük, és szeretnénk ehhez kapcsolódó alkalmakat rendezni. Így került sor szombat délután egy kétnyelvű bibliaismereti versenyre, ahol 4 csapat kb. 50 fővel vett részt. A verseny instrumentális zenével kísért pantomimelőadás nyitotta meg, amit a telkibányai fiatalok adtak elő. A pantomim a megköztözöttségéről és az abból történő szabadulásról szólt. Az ötfordulós verseny a bibliai József alakját járta körbe. A megmérettetés nem csak a tények ismeretét kérte számon játékos formában, hanem kreativitást és elmélyültséget is igényelt. A fordulók során megmutathatták a játékosok a színészi képességeiket, és apokrif írásra is sor került, amikor egy-egy bibliai szituációt saját elképzelésük alapján kellett folytatni.

A délután egymás jobb megismeréséről és az elemzésről szólt. A gyülekezetek nő és férfi tagjai két külön csoportban beszélgettek a hit elméleti és gyakorlati kérdéseiről. Érdekes összehasonlítást végeztek a presbiterek a két gyülekezet problémáit, fenntarthatósági kérdéseit, hétköznapi feladatait vizsgálva. Az asszonyok között a beszélgetés a megtérés és a hitbeli élmények területén mozgott. A férfiakat gyakorlati dolgok érdekelték, úgymint gyülekezeti és felekezeti statisztikák, segítőhálózatok és az állam szerepe az egyház életében. A beszélgetésben résztvevők számára meglepő volt a vendégek hitbéli öntudatossága.

A szombat estét nagyon várta egész Telkibánya közössége. A Művelődési Ház nagyterme kezdett szűknek bizonyulni a folyamatosan érkezők számára. Az írek jó szokásukat megtartva önfeledt, vidám együttléttel ajándékoztak meg minket,

amiből nem maradhatott ki a közös éneklés és zenélés, majd a mindenkit megmozgató ír társastánc. A résztvevők alig akartak hinni a szemüknek, amikor Gladis mama, a bangori gyülekezet gondnoka fiatalokat megszégyenítő módon táncra perdült.

Vasárnap délelőtt Mark Spratt lelkipásztor igehirdetéssel, a küldöttség többi tagja pedig dicsőítő énekekkel szolgált a gyülekezet előtt. Az istentisztelet végén átadták adományukat, amit a templom villamoshálózatának felújítására szántak. Különleges gesztus ez a részükről, hiszen tudjuk, hogy a bangori gyülekezet most kezdett bele egy óriási munkába, melynek során kibővítik és felújítják a hitéleti komplexumukat.

A délután folyamán Helen Sloan bizonyosságtételét hallgathatták meg az egybegyűltek. Érzékeny pillanatok voltak ezek, hiszen mondandójának tárgya még nagyon közeli, a betegségével folytatott harca nem ért véget. Magának ennek a látogatás a megszervezése is egy nagy bizonyosságtétel a részéről, ezzel is azt akarva kifejezni és protestálni az itt élőknek, hogy Istenbe vetett hite a próbák ellenére szilárd.

Az együtt töltött idő még jobban elmélyítette a két gyülekezet kapcsolatát. A miskolci deszkatemplomba, a kékeddi kastélyba és Fonyba tett kirándulások alkalmat teremtettek a további személyes beszélgetésekre. Az evangelizációs hét alkalmi között szerepelt még egy kétnyelvű előadás a Biblia lelki arculatáról, melyet Power Point-os diasorozat kísért. Az előadást keresztyén könyvvásár követte, ahol megtekinthető volt néhány különle-

ges, régi hitéleti kiadvány. Így vehették kézbe a résztvevők az 1754-es kiadású „Laubáni Bibliát”. A Biblia lapjain magukat meg nem nevező fordítók és magyarázók voltak: Szenicei Bárány György, Sartoriusz Szabó János és Szenicei Bárány János, akik a pietizmus vonalát képviselték.

Az ír testvérek az elutazásuk előtti napon meglátogatták az iskolát és az óvodát. Mind a két közösség külön kis műsorral fogadta a bangori gyülekezet küldöttségét. A vendégek együtt játszottak és énekeltek a gyerekekkel, majd evangéliumi tanítást hallhattunk tőlük. Az iskolások azt vihették magukkal, hogyan valósult meg három fenyőfának az álma a körülmények ellenére. Az elsőből jászol lett, a másodikból csónak, a harmadikból pedig kereszt, ami pedig összekötötte őket, hogy mind a három az Úr Jézust hordozta. Az óvodások mielőtt meghallgatták volna a tanítást, átalakultak oroszlanokká, ehhez a maszkokat közösen készítették el. Majd nagy figyelemmel követték nyomon képzeletben Dánielt, aki a hitéért még a vadállatok barlangját is megjárta. Telkibányán, ha valaki keresztyén testvérekkel kívánt közösségekben lenni, és kíváncsi volt az evangélium szavára, azt hiszem, találhatott rá módot. Az érzelmileg felfokozott időszakok a hit befogadásának kedvező feltételeket biztosíthatnak. Reméljük, hogy akinek a szolgálatában állunk, Ő is hasonlóan gondolja.

Vannak dolgok, amik nem változnak. A Zsidókhoz írt levél 13. fejezetében olvashatjuk: „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.” Ennek a bizonyosságnak a belső ereje változhatatlannak hitt dolgokat is képes átalakulásra bírni. Így formálódtunk egymás hite és Jézus Krisztus élő evangéliuma által ezen a héten. A Hegyi beszéd valósága teljesedett be rajtunk, mert a sírók megvigasztaltak, a szomjúhozók megaláztatottak, és a tiszta szívűek meglátták az Istent. Mindezekért az áldásokért szálljon Isten nevére tisztelet és dicsőség.

Szalay László Pál lelkipásztor
Telkibánya

Vakációs Bibliahét Zilizen

A 440 lelkes abaúji kis faluban idén júliusban tartottunk először vakációs bibliahetet. Nagy izgalommal készültünk két segítőmmel, a 17 éves Barva Mónikával és a 18 éves Vadászi Gáborral már hetekkel a meghirdetett program előtt. Várakozásunkon felül több mint 45 gyermek vett részt napról napra a „Végtelen utazás” című bibliahéten, melynek minden napján Pál apostol missziói útjainak egy-egy állomásán jár-

napnak igei üzenetét egy-egy szóban foglaltuk össze, mely szavak – engedelmesség, bizalom, alázat, imádság, remény - bekerültek „tanítványságunk batyujába”, ami hisszük, hogy nem csak az íróasztaluk fiókjában köt ki, hanem szívükben hordozzák azt tovább.

A résztvevő gyermekekkel együtt mi szervezők is nagyon jól éreztük magunkat. Öröm volt megtapasztalni, hogy a nyári szünet egyéni és családi programjai közt is egybe lehet gyűjteni a gyermekeket az Ige mellé. Visszajelzéseikből kiindulva, az első

tünk. Így jutottunk el gondolatban és lélekben Damaszkuszba, Lisztrába, Filippibe, és „átéltük” Pállal együtt a hajótörés és megmenekülés csodáját.

A helyiek mellett az éppen nagyszülőknél nyaraló vendéggyerekek is szívesen csatlakoztak hozzánk. 4 évesőtől 15 évesig ugyanazzal a nyitottsággal és érdeklődéssel figyeltek a bibliai történetek üzenetére, tanulták az énekeket, rajzoltak, ragasztottak és vettek részt a szabadtéri foglalkozásokon. Minden

év tapasztalatait kiértékelve, lélekben már készülünk a következő nyár vakációs bibliahetére.

Köszönjük a KOEN Magyarország és egyházmegyénk Misszió Bizottságának támogatását, a helyi önkormányzatnak, hogy helyet biztosított számunkra az iskolában, és a gyülekezet asszonytestvéreinek a finom uzsonnákat. Mindezekért Istené a dicsőség!

Gombos Péter lelkipásztor

BORSOD-GÖMÖRI
EGYHÁZMEGYE

Mozgalmas nyár Alacskán

Amögöttünk álló nyár sem telt el nyomtalanul gyülekezetünkben: beiktatás, táborok, szolgálatok, munkálatok. Így lehetne legrövidebben összefoglalni, mi is történt velünk. Ebből a felsorolásból szemezgetünk ebben a beszámolóban.

A nyár elejének meghatározó alkalma volt a beiktatás. június 14-i: szombaton délelőtt 11 órától beiktatással egybekötött ünnepi istentiszteletet tartottunk az alacskai templomban. Az ünnepi istentisztelet kezdetén nagytiszteletű Gazda István, a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye esperese végezte a beiktatást. Ezután a beiktatott lelkipásztor napi Ige alapján hirdette Isten Igéjét a szépszámú gyülekezetnek: „Míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben.” (Galata 6,10). Öröm töltötte meg szívünket, amikor láttuk a vendégekkel megtöltött padosorokat, akik velünk együtt osztoztak az ünnepélyes pillanatokban. A köszöntések keretén belül hangzottak el a jókívánások a beiktatott lelkipásztor felé az egyházkerület (Csomós József püspök), a család (Prém Csaba lelkipásztor), a nevelő gyülekezetek (Erdőbénye – Tóbiás Zoltán lelkipásztor, Miskolc-Csabai kapu – Gecse Attila lelkipásztor), a Sárospataki Református Teológiai Akadémia (Dr. Győri István professzor levélben), majd pedig a Dédes-Bántapolcsányi gyülekezetek (Szűcs Endre egyházkerületi főjegyző) nevében. A köszöntések lehetőséget teremtettek a visszatekintésre és az emlékezésre, de egyben erőforrást jelentenek a jövőre nézve. Ezt szolgálta a volt

alacskai lelkipásztorok (Dr. Horváth Barnabás és Bihar Richárd) áldáskívánása is. A falu és a gyülekezet egész közösségének köszöntését adta át a község polgármestere (Újlaki Béla) és az egyházközség gondnoka (ifj. Elek János) kívánva, hogy a lelkipásztor feleségével együtt találjon otthonra a parókián és a faluban is. A gyülekezet ifjúsága egy énekkel köszöntötte lelkipásztorát remélve, hogy a fiatalok között végzett szolgálatok és alkalmak nem veszítenek erejükből. Végezetül a meghívott lelkészek egy-egy igeverssel köszöntötték a beiktatott lelkipásztort és az ünnepelő gyülekezetet. Az alkalom a Himnusz eléneklésével és az esperes úr áldásával zárult a templomban, hiszen a megterített asztal várta a vendégsereget az alacskai „Kastély-kertben” felállított sátorban. Augusztus 24-én népes vendégsereg idézte fel a beiktatás ünnepi pillanatait. A Nagyvárad-Olaszi Református Egyházközség küldöttsége Veres-Kovács Attila lelkipásztor vezetésével érkezett gyülekezetünkbe, hogy utólag tegyen eleget a beiktatásra küldött meghívásnak.

A táborok mindig meghatározó részét képezik a nyárnak. Így van ez gyülekezetünkben is. Külön szerveztünk táborozást a nagyifinek a Dunántúlra és a kisifinek Felvidékre, az alsós gyermekeknek pedig külön nyárvégi foglalkozásokat a parókián. 2008. június 30. és július 3. között gyülekezetünk nagyobbik ifjúsági csoportja négy napot töltött a Somogy megyei Kisasszondon pihenéssel és szolgálattal. Rákosi Réka ifjúságunk így ír élményeiről: „Június 30-án hétfőn elindultunk a nagyifivel Somogy megyei táborozásunkra. A hajnali indulás után délben érkezünk meg Balatonszárszóra, sokan az egész délutánt a vízben töltötték. Mikor mindenki kiért a partra elindultunk Kisasszondra, ahol a felújított parókián volt a szállásunk. 18 órakor kezdődött hely-

ben a zenés-ifjúsági istentisztelet, gyülekezetünk zenekara, az Egyetlen Út vezette az éneklést. Ezután egy esti séta, röplabdázás és alvás következett. Reggelente az áhítatot Székely Attila tiszteletes úr tartotta. A második napot Keszthelyen töltöttük, ahol tettünk egy nagy sétát, ellátogattunk a kastélyhoz, majd megebédeltünk. Este a megszokott rendben Csökölyön volt az istentisztelet, amit szeretetvendégség követett. Szerdán mindenki választhatott, hogy a Balatonra vagy Pécsre megy városnézésre. Mindenki nagyon jól érezte magát, akármelyik úti célt is választotta. Kaposfőn volt az utolsó istentisztelet. Ezután szeretetvendégség várt minket, ahol nagyon finom sütitet ehettünk. Az utolsó tábori estét szalonnasütéssel zártuk. A csütörtök reggeli áhítat után elkezdődött a pakolás. Mikor mindenki elkészült, elindultunk Kaposvárra, ahol sétáltunk a városban és szép fényképeket készítettünk. Ebéd után hazafelé indultunk, de még utoljára megnéztük a Balatont, és még egy nagyszerű délutánt töltöttünk ott. Kípirosodva indultunk haza. Az úton mindenki aludt a fátaszto négy nap után. Késő este érkezünk meg Alacskára. Az utazás során alkalmunk volt megismerni több dunántúli kis települést, gyülekezetet. Felejthetetlen élményekkel gazdagodva térünk haza a táborból. Reméljük, jövőre is lesz lehetőségünk egy nagyszerű hetet eltölteni együtt.”

Szolgálatokban is bővültek a nyári hónapok, gyülekezetünk ifjúsági zenekara, az Egyetlen Út négy meghívásnak tett eleget: Hernádnémetiben, Varbón, Pácinban és Parasznyán. Ezen kívül nyárvégi zenés-ifjúsági istentiszteletet tartot-

tunk Alacskán. Ez a sorozat folytatódik ősszel is, meghívott lelkipásztorok szolgálatával.

A nyár folyamán befejeztük a parókia északi kerítésének építését, valamint a templomtorony alatti bejáratához vezető járda is elkészült. A leánykarzatot is használatba vette az ifjúság, vasárnaponként a fiatal kántorok szolgálataival, hétközben pedig az ifjúsági zenekar próbáival.

2008. augusztus 20-a emlékezetes dátum a gyülekezet életében, hiszen ezen a napon került sor az északi karzat előlapjának bontására, amely az 1999-ben elkezdődött templom felújítási munkálatok következő mérföldköve. A karzatelőlap felújításának összköltsége 5.280.000 Ft. Erre vissza nem térítendő támogatás keretén belül 3.000.000 Ft-ot nyert egyházunk a Nemzeti Kulturális Alap-

tól. A maradék önrészt gyülekezetünk önerőből vállalta. A beruházás várhatóan 2009 őszén fejeződik be. A munkálatokat Bánfalvy Ferenc miskolci restaurátor vezeti.

Hisszük, hogy alkalmaink, szolgálataink, munkálataink mind Isten dicsőségét szolgálják.

Kemény István lelkipásztor

Bemutkozás

Dandé András vagyok, 2008. január 1-től a Miskolc Avas-Déli Lakótelepi Református Missziói Egyházközség missziói lelkipásztora. 1976-ban, a békés megyei Gyulán születtem, és itt is nőttem fel az azóta már nálam is magasabb kisöcsém társaságában. Középsiskolai tanulmányomat a Szegedi Kis István Református Gimnáziumban végeztem Békésen, ahonnan 1995-ben felvételt nyertem a Debreceni Református Teológiai Akadémiára. 2001-től két évet töltöttem ösztöndíjasként a hollandiai Kampen-ben. 2003-ban házasodtunk össze feleségemmel, Pál Tündével, aki lelkész-vallásnászakon végezte el a teológiát. Házasságunkat az Úr egy fiúval, Ábellel, és két, egyelőre még ismeretlen személyiséggel áldotta meg (az ikrek még pocaklakók).

2003 augusztusától 2007 decemberének végéig a debreceni Nagytemplomban szolgáltunk feleségemmel együtt.

Az Avas-Déli Református gyülekezetben – a gyülekezet tagjainak köszönhetően – hamar otthon éreztük magunkat. Nagy szeretettel és kedvességgel vártak és fogadtak bennünket, így nemcsak formálisan, hanem a szó eredeti, nemes értelmében is mondhatjuk: kaptunk új testvéreket is!

Testvéri fogadtatásban volt részünk mind a római mind a görög katolikus atyák (Hess István, Grunda János), valamint

hívek részéről is! Nagy öröm számunkra, hogy a hétköznapokban is megélhetjük azt az egységet, melyben hitünk szerint az Úr is látni szeretne minket!

Ezzel kapcsolatban fontosnak tartom megjegyezni, hogy mind a római, mind a görög katolikus testvérek segítőkészsége, áldozatvállalása rendkívüli (talán példa nélkülinek is mondható) gyülekezetünk irányában, csak hogy a legutóbbit említsem: szeptember 20-án tartottuk a Borsod-Gömöri egyházmegye ifjúsági csendesnapját, melyhez a Jezsuita Gimnázium ebédlőjét és tornatermét „kaptuk kölcsön”. Hadd mondjunk köszönetet ezúton is Forrai Tamásnak, a gimnázium igazgatójának!

Gyülekezetünk jövőjével kapcsolatban is elengedhetetlen, hogy a testvéri kapcsolatokat napi szinten is ápoljuk, gondozzuk, hiszen az avasi lakótelep egy-egy felekezetnek önmagában túl nagy falat. Annak érdekében, hogy be tudjuk tölteni missziói küldetésünket, hogy emberek találjanak vissza az Úrhoz és az Ő közösségeihez, ahhoz, hogy a lakótelepen jelentkező szociális problémákra is hitele-

sen tudjunk reagálni, alternatív válaszokat, megoldási lehetőségeket tudjunk felkínálni, mindez csak közös szolgálatokkal képzelhető el.

Végül néhány szó hosszú távú terveinkről: ha az Úr is akarja, közösségi házat, templomot szeretnénk építeni a lakótelepen élő református közösségnek. Templomot, a szó biblikus jelentésének minden árnyalatát figyelembe véve (az Úr „háza” menedék, a megnyugvásnak, békességnek, feltöltekedésnek helye stb.) Nyitott tereket képzelünk el egy olyan környezetben, ahol többnyire mindenki magára zárja az ajtót...

Testvérgyülekezeti kapcsolataink felfrissítésével (Beregszász, Moberly) szeretnénk a gyülekezetek közötti közös szolgálat lehetőségeit is megteremteni. Itt elsősorban fiataljainknak szeretnénk felmutatni az Úrért végzett szolgálat örömeit!

Küldetésnyilatkozatunk még nincs, de ha egyszer megfogalmazzuk, annak alapja a következő lesz: „Mindazok pedig, akik hittek, ... napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban, és amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben; dicsérték az Istent, és kedvelte őket az egész nép. Az Úr pedig napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel.” (ApCsel 2, 44 – 47.)

Szívből kívánjuk mi, lakótelepen élő reformátusok, hogy áldja meg az Úr gazdagon a fentebbi Ige szerint élő gyülekezeteket is!

Új szárnyal bővül az Átányi Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Heves Megye és egyben az Egervölgyi Református Egyházmege első református általános iskolája Átányban 2004. szeptember 1-jén nyitotta meg kapuit.

nagy, mindössze 1610-en lakják. Sok gonddal küzd, de ennek ellenére él és élni is akar. A gyülekezet, amelynek sorsa az elmúlt évszázadok alatt összefonódott a falu sorsával, keresi a kiutat, a megújulás lehetőségét. Igyekszik újra bástya, missziói központ lenni. Ezt látta meg

az iskola megalapításához, hogy az Egyházmegeének használatra átadott egy, a falu központjában, a templom és a parókia tőszomszédságában levő épületet. Az Egyházmege pedig az Egyházkerülettől kapott támogatásból az épületet felújította, kibővítette. Így az I. ütemben létre jött egy 3 tanteremből, tanári szobából és a szükséges szociális helyiségekből álló iskola. Ebben kezdődhetett meg 2004. szeptember 1-jével 1 osztállyal az oktató-nevelő munka. Az iskola 2005-ben az Egyházkerület anyagi támogatásának köszönhetően, tovább bővíthetett egy tanteremmel, amelyet a tetőtérben alakítottunk ki. Az Egyházmege pedig megvásárolta az iskola mellett lévő lakóházat, amelyben ebédlő és tálalókonyha működik. Mindezekkel a beruházásokkal az Egyházmege tulajdonjogot is szerzett: az iskola épülete 85%-ban a tulajdonába került.

Azonban mostanra ezt az épületet is kinőtöttük. Szükségessé vált, hogy 2008. szeptember 1-jéig legalább 1 tanteremmel bővíljön az iskola. A bővítés előkészítése: tervezés, engedélyeztetés már tavaly elkezdődött, de csak a tanév végére jutottunk el odáig, hogy már engedélyes tervvel rendelkezünk.

Az Átányi Református Egyházközség, amely a dél-hevesi térségben található, 450 éves múltra tekinthet vissza. A falu egész lakossága az 1550-es években lett reformátussá. 1559-ben már református prédikátora volt. Ettől kezdve a falu, mind a mai napig, megmaradt reformátusnak. Ez számunkra, reformátusok számára, igen nagy dolog, mivel itt Heves megyében ez nem szokványos; hiszen Eger árnyékában a reformátusok csak törpe kisebbségben tudtak megmaradni. Nincs is másik olyan település a környéken, amely teljes egészében református tudott volna maradni.

Átány tehát évszázadokon keresztül református sziget, református bástya volt. A falunak ez ad ma is különös jelentőséget. Maga a település nem

és karolta fel a Tiszáninneri Református Egyházkerület és az Egervölgyi Református Egyházmege, amikor úgy döntött, hogy Átányban hozza létre az Egyházmege első református általános iskoláját.

De nemcsak az Egyházmege, hanem Átány Község Önkormányzata is támogatta az iskolaalapítás gondolatát. Az Önkormányzat azzal járult hozzá

EGERVÖLGYI
EGYHÁZMEGE

Az Egyházmegye a bővítéshez 20 millió Ft-ot kért az Egyházkerulettől, amit meg is kapott. Így július második felében végre elkezdődhetett az építkezés. A teljes beruházás a terv szerint több év alatt 5 ütemben fog megvalósulni. Ebből most az első ütem építése kezdődött el. Ez az új szárny 120 m² alapterületű. A földszinten 1 tanterem és ebédlő lesz. A tetőtérben pedig 1 tanári, orvosi szoba és a számítástechnika terem kap helyet.

Sajnos az már a munka megkezdésekor látszott, hogy szeptember 1-jére nem fog elkészülni az új szárny. Ezért áthidaló megoldást kellett találni. Jelenleg az 5. osztály és a számítástechnika terem is, a parókián, a gyülekezeti teremben van elhelyezve. Így az most egyszerre háromfé-

le funkciót is betölt. A munkálatok remélhetőleg október végére befejeződnek, és akkor az 5. osztály is és a számítástechnika terem is átköltözhet új helyére.

Iskolánkban jelenleg az általános iskolában, 5 osztályban 48 tanuló, a zeneiskolában pedig 25 tanuló tanul. Szakkör formájában néptánc oktatás is folyik. Ebben 20 tanuló vesz részt. 3. osztálytól informatikát és angolt is tanulnak a gyerekek. Nagy hangsúlyt fektetünk az esélyegyenlőségre, a felzárkóztatásra. Igyekszünk mindent megtenni annak érdekében, hogy az iskolában színvonalas oktatás folyjon, s jól képzett gyerekek kerüljenek majd ki onnan. De legfőképpen arra törekszünk, hogy tanulóink keresztyén erkölcsi nevelésben részesüljenek, s művelt, jellemes ke-

resztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet hűséges, áldozatkész polgáraivá váljanak, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni.

Meg vagyunk győződve arról, hogy iskolánkban a környező településekre is egyre nagyobb kisugárzása lesz. Jelentőségét tekintve már most is túlmutat önmagán, hiszen mi itt nem csupán iskolát építettünk, és építünk, hanem missziós bázist is. Igazi célunkat akkor fogjuk elérni, ha református fellegvára tudunk válni itt a dél-hevesi térségben. Ehhez kérjük az Úr Isten áldását.

Átány, 2008. szeptember 26.

Ferenczfi Zoltán

lelkész, igazgató helyettes, vallásstanár

(M)ilyen a mi missziónk?

Úr Jézushoz vezetgeti őket, akinek ők nagyon is kellenek.

Léleknak és fülnek pihentetésül az Átányi Református Általános és Művészeti iskola gyermekeinek hangja és muzsikája csendült meg.

Egyházmegyénkben is szolgálnak lelkész polgármesterek, akik településükön fontosnak érzik az idős emberekért végzett missziót. Mikola István a tiszavalki, Gordos Attila az egerlövői Idősek Otthona megszervezésével nyújtotta ki Jézus kezét azok felé, akik már csak így szoktak felsóhajtani: MÁR NINCS MIÉRT ÉLNEM, MERT NINCS KIÉRT ÉLNEM!

Végül dr. Kádár Zsolt esperes beszélt arról, hogy Egerben is elindulhatunk a kórházi betegágyakon megkötözött szenvedők felé,

börtönrácsok árnyékában bilincsbe vertek felé. Alakulóban van egy kórházlelkészi állás, akibetölti, egyben még az egri egyetemistákkal is foglalkozik majd.

Záró imádság és áldás vétele után a konferencia a parókia udvarán felállított enyhet adó sátrak alatt folytatódott, derűs asztali beszélgetésekben, szeretetvendégség közösségében. Később a lassan hűvösödő nyárvégi alkonyban mindannyian úgy éreztük, hogy ez az áldott délután és este mégis szívet-lelket melengető emlék marad a csendesebb őszi időkből is.

Elhívott és aztán elküldött minket az Úr, indulj el egy úton, én is egy másikon. Isten hozott, Isten vigyen minket tovább.

Kovács Csaba lelképásztor

Tiszanána

Ez a talányos kérdés hívogatta és hívta össze augusztus 24-én délután az egervölgyi egyházmegye presbiterait, gondnokait, szolgáló és érdeklődő gyülekezeti tagjait a tiszánai református templomba, hogy ez évi presbiteri konferenciánkon az egyházmegye missziói szolgálatáról halljunk, szóljunk.

Nyitó áhítatában dr. Kádár Zsolt esperes úr a sorvadttal kezű beteg meggyógyításáról szóló Márk evangéliuma alapján, a legfontosabb KEZELÉSNEK nevezve a missziót, amikor mi vagyunk Jézus keze, mi nyújtjuk ki kezünket az elsorvadttal felé. Mert ha ölbe tesszük kezünket, ha mi nem mozdulunk, a mi kezünk fog elszibbadni, elsorvadni.

A vendéglátó gyülekezet nevében köszöntve a konferencia résztvevőit Kovács Csaba lelképásztor a misszió szó eredeti jelentését, a küldetést kiemelve arról szólt, hogy csak annak lehet küldetése, akinek van, volt elhívása is az Úristentől. Akinek nincs elhívása, azt mások fogják magukhoz ugráltatni, hívogatni, és akinek nincs küldetése, azt mások fogják küldözgetni, zavarni ide-oda.

Veres Béla és felesége az iszákosmentő misszióban szolgálva mennek utána a pusztító mámorba süllyedteknek. Tanulságos előadásukban beszéltek azokról, akik magukra legyintve panaszkodják: KÉREM, ÉN MINDENNEK ELLENT TUDOK ÁLLNI, CSAK A KÍSÉRTÉSNEK NEM!

Dr. Báthory Lászlóné egri hitoktató kallódó fiatalok között végezve küldetését olyan gyerekekkel foglalkozik, akik senkinek sem kellők, de nem SEMMIREKELLŐK! Ahhoz az

Meggyőződésünk, hogy keletkezési kortól és stílustól független az, hogy egy egyházi ének „minőségi” legyen akár zeneileg, akár tartalmilag.

Sófár Református Dicsőítő Iskola Sárospatakon

ASárospataki Református Kolégium adott otthont 2008. július 21. és 26. között az Első Sófár Református Dicsőítő Iskola rendezvényének

A Sófár egy református keresztyén fiatalokból álló baráti kör kezdeményezése, melynek célja, hogy összefogja és segítse mindazoknak a munkáját, akik református gyülekezeteinkben bármilyen formában fiatalok között, gyülekezeti alkalmakon végeznek énekes szolgálatot. Ehhez ez év nyarán egy olyan egy hetes alkalmat hirdettünk meg, amely során zenei tudásban, tapasztalatban és lelkiekben is el lehetett mélyülni a résztvevőknek. Az „Első Sófár Dicsőítő Iskola” nevet adtuk az alkalomnak, amelyre első körben kb. 50 résztvevőt vártunk. A tervünk az volt, hogy a délelőtti és délutáni órákban hangszerek szerinti kurzusokat tartunk, melyekre mindenki hangszeres tudása szerint jelentkezhet. Így gitár, zongora, dob, és ének kurzust tudtunk indítani kezdő és haladó szinten. Emellett az énekkurzus volt a legnépszerűbb a tábor során. Mindenkinek kötelező volt szolfézsórán is részt venni, hiszen enélkül elképzelhetetlen a zenélés. Ezt is mindenki a már meglévő tudásszintjének megfelelő csoportokban vehette igénybe. A különböző kurzusokat képzett zenetanárok vezették, mondhatom, mindnyájunk épülésére. A kiscsoportos munka során volt idő a tanulókkal egyenként és csoportosan is foglalkozni.

Minden reggel közös szemináriumon vehettünk részt, melyet az Egyesült Államokból érkező Eric Herron lelkipásztor, dicséretvezető tartott. Eric nem csak gyülekezetében vezeti az éneklést, hanem folyamatosan készít élő és stúdióalbumokat is saját szerzeményeiből és ismert keresztyén énekek feldolgozásából. Nagy hasznunkra vol-

tak szemléletes hasonlatai, gyakorlati tanácsai, tapasztalatai, melyeket megosztott velünk.

Az iskola során olyan énekanyaggal igyekeztünk dolgozni, melyek hasznosak lehetnek a mindennapi gyülekezeti élet során. Ezért az összeállított énekfüzetünk egyenlő arányban tartalmazott református énekeskönyvi éneket, ismert nemzetközi keresztyén énekeket és saját szerzeményeinket. Különleges élmény volt hallani, hogyan fér meg egymás mellett ó és új. Mindannyiunkban ledőltek olyan előítéletek, amelyek vagy arra irányultak, hogy az új énekek csak silányak lehetnek, vagy a régiénekelhetetlenek, unalmasak, divatjamúltak. Meggyőződésünk, hogy keletkezési kortól és stílustól független az, hogy egy egyházi ének „minőségi” legyen akár zeneileg, akár tartalmilag. Mi a Sófár dicsőítő iskolában arra helyeztük a hangsúlyt, hogy a minőség kérdése nagyban függ az előadó / kántor / zenész felkészültségétől.

Esténként istentiszteleti alkalmon vehettünk részt, melyen Almási Ferenc és Bihari Sándor lelkipásztorok szolgáltak. Az éneklést a tanárokból álló csapat vezette. Olyan felemelő percek voltak ezek, melyeket talán sosem felejtik el azok, akik részesei lehettek.

A zenei és lelki épülés mellett a legértékesebb dolognak azt tartom, hogy értékes barátságok szövődhetnek az együtt töltött idő során.

A szervezők nevében is szeretném megköszönni mindazoknak a segítségét, akik bármilyen formában segítettek a dicsőítő iskola létrejöttét, lebonyolítását!

Thoma László
lelkipásztor, vallástanár

ZEMPLÉNI
EGYHÁZMEGYE

Siderius János emlékülés Tarcalon

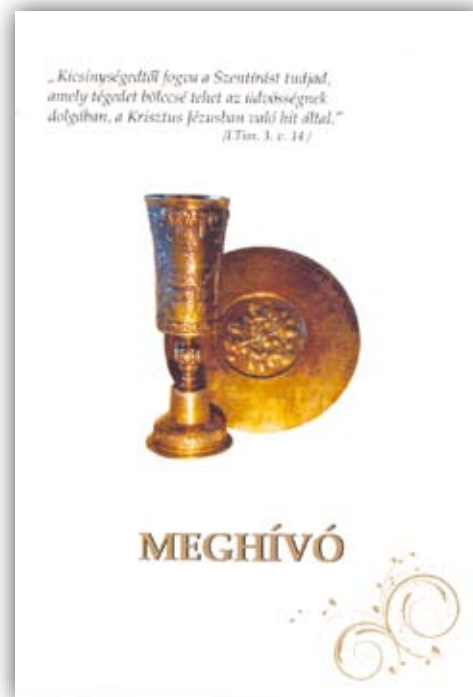
A Tarcali Református Egyházközösség igen színvonalas rendezvényen emlékezett meg egykori neves lelképásztora halálának negyvenéves évfordulójáról 2008. augusztus 24-én. A gyermekek számára írt, rendkívül népszerűvé vált kátéjéről híres lelképásztor, abauji esperes életútját dr. Dienes Dénes ismertette, dr. Győri János debreceni tanár Siderius művét méltatta, Gábor Lajos szepszi lelképásztor pedig a szepszi gyülekezet történetének kiemelkedő eseményeiről szólt. Siderius ugyanis Tarcalról ebbe az egyházközösségbe távozott, s itt is halt meg 1608. augusztus 31-én. Az emléktáblát dr. Börzsönyi József avatta fel, zárószót mondott dr. Bencsik János ny. múzeumigazgató. Kis Gergely Márton lelképásztor Siderius korának dallamait szólaltatta meg citerán és kobzón. Az ünnepséget Kovács Attila lelképásztor szervezte. A rendezők nagy örömeire népes gyülekezet vett részt az emlékülésen.

Siderius János - Amikor a Szentírás számba veszi és felsorolja a hit példaképeit, a hit hőseit, mindjárt az elején felemlíti Ábel áldozatát, és ezt mondja róla: „Hit által ajánlott fel Ábel értékesebb áldozatot, mint Kain, és ezáltal nyert bizonyosságot arról, hogy ő igaz, mert Isten bizonyosságot tett áldozati ajándékairól, úgyhogy hite által még holta után is beszél.” (Zsid. 11,4)

Ez a tábla olyan valakire emlékeztet, aki egy hét múlva 400 éve, hogy elhallgatott, halála miatt nem szólhatta tovább az evangéliumot, amelyet olyan erővel és bátorsággal hirdetett Tarcal városában éppúgy, mint Szepsiben. Róla is elmondhatjuk azonban, hogy hite által holta után is beszél. Közel 200 éven át beszélt azzal a katechizmussal, amelyet nemzedék-

ről nemzedékre kézbe vehettek, és belőle a hit igazságait tanulhatták. Ha a századok múltán ez a könyvecske ki is ment a használatból, és mások vették át a helyét úgy, hogy lassan már feledésbe is merült Siderius János neve és beszéde itt Tarcalon is, meg szerte az országban, most itt lesz egy tábla, amely reá emlékeztet, amelyen keresztül ismét beszél azokhoz, akik megkérdezik, ki volt ő, és mit csinált? Sőt már az utcákon aki meglátja a nevet, és egy kicsit arra gondol, kiről is neveztek el ezt a rövid utcácskát, megtudhatja, hogy az 1500-as évek végén itt valaki a hit igazságát hirdette, akire méltó emlékezni.

Hadd szólaljon hát meg ez az emléktábla is, és azt mondhassa tovább a 21. században, ami egykor élő szóban hangzott el vigasztalásul és bátorításul a török fe-

nyegette népnek: az Istenben való igaz hit megtart megannyi veszedelem közepette is. Sem török, sem globalizált multi világ el nem veszíthet, mert győzedelmeskedik az igaz hit. Ez a tábla hadd töltsen be azt a szerepet, amit egykor Ábel áldozta: hite által még holta után is beszél!

Dr. Börzsönyi József

Falumisszió és evangelizációs hét Zemplénagárdon

„Serkenj fel, aki aluszol, támadj fel a halálból, és felragyog néked a Krisztus.” (Efézus 5,14)

Zemplénagárdon 2008. augusztus 11. és 17. között került megrendezésre a református iskolában a falumisszióval egybekötött evangelizációs hét. Az első fiatalok már vasárnap este megérkeztek, többek között teológusok és egy pár középiskolás diák. Feladatunk nagy volt: beszéljünk a faluban minden magát reformátusnak való emberrel, vigyünk el minden családba egy igés kártyát és hívogassuk őket az esti evangelizációkra. Délutánra pedig a zemplénagárdi fiatalokkal együtt szerveztünk közös ifjúsági programokat.

Az evangelizációs istentiszteleteken hétfőtől péntekig Pótor László tokaji lelképásztor hirdette Isten Igéjét, szombat este pedig a Menny kapuja és a pokol lángjai

című filmet néztük meg. Vasárnap Órhegyen is és Zemplénagárdon is úrvacsorás istentisztelettel zártuk a hetet.

Az esti alkalmak elején és végén is tanulunk énekeket a Hallelujah énekeskönyvből. Minden este zenés kísérettel énekelt a zemplénagárdi ifjúság. Az evangelizációs hétnak volt vezéréneke: „Mily drága nekünk ez a jó hír” (138. Hallelujah ének). Az igehirdetés előtt mindig egy fiatal tett bizonyosságot a falumissziót végzők közül, csütörtökön pedig a tokaji Kékeresztesek (alkoholmisszió) bizonyágtételét hallgathattuk. Isten Igéje minden este a vér folyásos asszony történetéből szólt. A gyerekekre külön felügyeletet is vállaltunk, hogy azok is ott tudjanak lenni az esti alkalmakon, akiknek kicsi gyerekeik vannak. Az evangelizációra első nap so-

kan eljöttek, a terem teljesen megtelt. Még mi sem számítottunk rá és nagy döbbenettel léptünk be a terembe. Sajnos, ahogy teltek a napok egyre kevesebben jöttek el, de mindig voltak új arcok és rendszeres résztvevők.

A falumisszió maga minden reggel áhítattal, imaközösséggel és rövid megbeszéléssel kezdődött az aznapi és teendőkről, a meglátogatandó utcákról. Utána elindultunk a hosszú útra: első nap a Lányvári útra, második nap a Tuzséri útra és a Fő utca első felére, a kocsmába, a fogadóba, a konyhára, a polgármesteri hivatalba és a boltba. Harmadik nap pedig a Dózsa György, Petőfi, Nyilas utcák stb. követtek. Nem mindennapi dolgokkal néztünk szembe, kezdve az alkoholistáktól, nagy vérszomjas kutyákon keresztül

a Jehova tanúig. Érezhető volt, hogy Isten minél jobban munkálkodik az emberek szívében, a sátán annál jobban dolgozik, és próbál az emberekhez férközni és „keresztbe tenni” minden jónak. A közös ebéd után megbeszéltük, hogy mi történt az adott utcákban, hogyan fogadtak minket az emberek, szeretettel vagy éppen megvetéssel-e. Ezután imádkoztunk az emberekért, és egy rövid pihe-nő után, 4 órától az ifisekkel ismerkedtünk, vagy beszélgettünk, ifi órát tartottunk, vagy éppen egy jó focimeccset játszottunk; imaközösséget is tarthattunk velük. Aztán készültünk az áhítatra, bizonyoságtételre, éneklésre. Az élmények, amelyekkel gazdagabbak lettünk, a vendégszeretet, ahogy fogadtak minket vagy éppen a közös szalonnasütés, összehozta az embereket, és jó barátságok szövődtek

közöttünk. A vendéglátóink minden reggel és este ugyanolyan szeretettel fogadtak, majd engedtek útra minket vasárnap. Persze mi is nagyon megszerettük őket, ezúton is megköszönjük még egyszer nekik, és Hajdú Ferenc tiszteletesnek, amit értünk tettek. Reméljük, a jövőben még sokat fogunk találkozni, és a misszió más falvakba, városokba is eljuthat majd ilyen formában rajtunk keresztül.

Emlékszem, megérkezésünk híre gyorsan terjedt a faluban; remélem ilyen gyorsan terjedt Isten Igéje is. Személyes tapasztalatom az volt, hogy mindenki tudta, hogy mi is az, amit próbálunk megértetni velük, és a filmvetítéssel mi is valójában a célunk. Voltak persze kivételek, de ez sose lombozott le minket, hanem egyre lelkesebbek lettünk, és egyre szélesebb mosollyal beszélünk az emberek-

hez. Volt egy család, ahol kérték, hogy imádkozzunk közösen velük, de volt olyan hely is, ahol a szomszédok haragban álltak, vagy épp nemrég halt meg valaki a családjukban, ott mi próbáltunk segíteni, beszélgetni velük. Reméljük, Isten békességet hoz a lelkükbe, megvigasztalja őket és enyhít gyászukon. Imádkozunk továbbra is ezekért az emberekért, és azokért, akik a hét alatt megerősödtek a hitükben, és abban, hogy Istent fogják követni elismerve Krisztust személyes Megváltójuknak. Imádkozunk értük, hogy hitük sziklaszilárd legyen, hogy sebezhetetlenek legyenek a hitükben és soha ne térjenek le a helyes útról.

„Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert Ő munkálkodik.” Zsolt. 37, 5

Balogi Katalin
révleányvári ifjúsági tag

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből

Teljesen megtelt közönséggel Budapesten a Szent István Bazilika május 16-án, amikor a Lorántffy Zsuzsanna emlékében a **Mooser orgona javára jótékonyági hangversenyt adott** a budapesti Erkel Ferenc Kórus és Kamarazenekar Dr. Cseri Zsófia vezényletével. Händel: Izrael Egyiptomban című oratóriumának keresztmetszetét adták elő. Lorántffy Zsuzsannáról megemlékezést tartott Szigethy Gábor író, a megjelenteket köszöntötte Dr. Hörcsik Richárd polgármester, valamint Szabó Géza, a bazilika protonotárius kanonok plébánosa. A bazilika bejárata felett egy emléktábla örökíti meg azt, hogy 1907-ben II. Rákóczi Ferenc fejedelem koporsója Rodostóból való hazatérésekor a bazilika fali közt megpihent néhány órára. Ilyen vándorutunkon való néhány órás időzés volt a koncert és a megemlékezés az ökumené és hazafiság légkörében, megemlékezve arról, hogy bár hitvallásukat tekintve két különböző oldalon álltak, a haza ügyében volt együttműködés Pázmány Péter és Rákóczi György között.

Finnország nagykövétét üdvözölhettük Sárospatakon május 18-án, amikor Rácz István tanár, művészetfotós és műfordító életmű kiállítása nyílt meg a templom galériájában születése 100. évfordulója tiszteletére. A „Semmi partján” címet viselő anyagot a Református Kollégium Tudományos gyűjteményeiben fellelhető gazdag hagyatékából Pocsainé Dr. Eperjesi Eszter állította össze, a bemutatásakor jelen volt Rácz István testvére és családja. Rácz István, akinek élete nagy része Sárospatakon és Finnországban telt, Kalevala fordításával és a művészeti tárgyak, különösen a szobrok fényekkel való „életre keltésével” szerzett világhírnevet.

Különleges zenei csemege részesei voltak a sárospatakiak május 23-án, amikor a **Salzburgi Dóm Kórusa adott Mozart hangversenyt a református templomban.** A zenei kíséretet sárospataki muzikusok adták, a szólisták Szegedről és Miskolcraól ér-

keztek. Vezényelt Czifra János zeneigazgató. A vendégeket Kodály és Gárdonyi művekkel köszöntötte a sárospataki Művelődés Háza Kamarakórusának és a Református Templom Énekkarának egyesített kórusa, majd egy gulyásvacsora szolgált lehetőségül az ismerkedésre, barátkozásra.

A nyár a **kirándulások** időszaka is. A sárospataki gyülekezet a Lorántffy Zsuzsanna emlékében a fejedelemasszony által is gyakran bejárt felvidéki útvonalon követte áldott emlékű patrónája lábnyomát, Borsi, Királyhelme, Ungvár, Munkács emlékhelyeit, várait felkeresve. Az ifjúsági csoport tagjai az idén az angol és német egyházi partnerscsoportjukkal együtt Banzinban, a német-lengyel határ közelében táboroztak. A program része volt egy öt napos északi-tengeri utazás, amit egy háromárbcos vitorlással tettek meg, matrózként is szolgálatot teljesítve az évszázados tengeri hajón. Útjuk Bibliái megfelelője Pál apostol utazása volt, a közös téma pedig az európai gondolat erősítése a nemzeti sajátosságok megismerésével. A tábort a Mobilitás európai pályázata támogatta.

Virágh Sándor lelkipásztor, Sárospatak

Képes hírek a Sárospataki Református Gimnázium

A Tiszáninneri Református Egyházkerület által alapított Lorántffy Zsuzsanna-díjat a Kollégium nevelésügyében végzett munkásságáért dr. Erdei Pálné igazgatóhelyettes asszony kapta. A szintén az egyházkerület által alapított I. Rákóczi György-díjat a Kollégium ügyéért végzett munkásságáért dr. Erdei Pál gazdasági igazgató kapta.

Az angolnyelv-tanítás területén végzett több évtizedes munkásságáért Kövy Sándor-díjat kapott dr. Derda István tanár úr.

Pedagógus Szolgálatért Emlékérmeket kapott Szűcs Mihály tanár úr.

„Pecúravatós hétvége” a Refiben

Atvalyi év több okból is hagyományindítónak számított a sárospataki református gimnázium tanárai és tanulói életében egyaránt. Ezek közül egyik ilyen újdonság, hogy a „pecúrok” – azaz azok a diákok, akik ebben az évben kezdték meg tanulmányaikat intézményünkben – egész hétvégén át tartó programsorozatban vettek részt, mely az iskola, a tanárok, a diáktársak és a város megismerése mellett a minél szorosabb osztályközösség kialakítását tűzte ki célul. Az idén szeptember 19-21-i hétvégén „avattuk” az elsős diákokat. A programokat a Diákönkormányzat olyan módon állította össze, hogy a lelki, szellemi fejlődés szórakoztató formában jusson el a diáksághoz. Minden lépésünk segítője Tótin Erika tanárnő volt, akinek hosszú éveken át tartó munkáját ezúton is köszönjük!

A megnyitó program közös áhítat volt az Imateremben, me-

lyen nemcsak a tanulók és diákok vettek részt, hanem a szülők is, így egy teljesen újfajta hangulatban vehette kezdetét a hétvége. Ezt követően a szülőknek értekezletet tartottak az osztályfőnökök, míg az újonnan érkezettek Sárospatak fontosabb helyeit ismerték meg egy vetélkedő kere-

tein belül. A délután csupa móka és kacagás volt, az összekovácslódást pedig a versengés közösen átélt izgalma segítette.

A szombati nap a református templomban áhítattal kezdődött, majd az évfolyam tagjai az iskola épületét, az iskola-

keret, a Kossuth Internátust és a méltán híres múzeumunkat látogatták meg, hiszen nem árt, ha az ember tudatában van annak, hogy mekkora történelmi kincsek veszik körül. Egy esemény- és információdús délelőttel a hátuk mögött a „pecúrok” ebéd után kvízműsoron mutathatták meg, hogy melyik osztálynak mennyire sikerült már megismerni iskoláját. A délután koordinátorai Szebényi Andrea, Kovács Lea és Csomós Zsófia 12. E osztályos tanulók voltak.

A „pecúravatós hétvége” programjain belül került sor a Pinceklub újbóli megnyitására. Az ünnepséget Kovács József tanár úr szervezte. A helyiség kulcsát Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó igazgató asszony ünnepélyes keretek között nyújtotta át Laczi Petra (12. C) és Vigh Miklós (13. E) tanulóknak. Nagyon sok ember fáradtságos munkáját koronázta meg egy jó hangulatú megnyitó teaház, ahol a meleg teát a már nagy rutinnal rendelkező di-

ákpresbiterek készítettek. A diákság pedig nem lehet eléggé hálás azoknak a tanároknak és tanulóknak, akiknek sikerült elérni, hogy a Pinckelklub szelleme ismét életre kelhetett.

A jó alváshoz hozzájárult a tánc, ami a Mudrányban került megrendezésre. Ropant lelkes kis társaság próbálta elsajátítani kezdetben a néptánc Horváth Márk (9. B) vezetésével, majd az egyre nagyobb si-

kernek örvendő hipp-hopp tánc lépéseit és mozdulatait Meleg Csilla 12. E osztályos tanuló irányításával.

Vasárnap a gyülekezeti istentiszteleten vettek részt, az egész rendezvénysorozatot pedig a pecúrok avatása zárta az este folyamán. A pecúrvatót a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány támogatta, megszervezése a végzős diákok feladata volt, közülük is, akik mindent összefog-

tak: Virágh Kata és Mitrik Lilla (12. H) tanulók, a műsorvezetők pedig Mízsák Noémi és Filep Zoltán (13.E) voltak.

Kicsik és nagyok egyaránt végigkiabálták az izgalmasabbnál izgalmasabb feladatokat, amik elé a társaik állították őket. Az esküdtel után az immár „felavatott” pecúrok térhettek nyugovóra egy felejthetetlen hétvége emlékeivel szívükben.

Mátha Enikő, 13.E

Dr. Szűcs Gyula írása akkor érkezett Szerkesztőségünkbe, amikor előző számunk már nyomdakész állapotban volt, így most adtuk neki örömmel helyet.

A „Humán” fénykora

A napokban [2008 áprilisában] ünnepelte az Erdélyi János leányinternátus – a régi Humán – hetvenéves születésnapját. Ezen a jubileumi ünnepségen, mint régi humán növendék Horkay Anna igazgatónő kedves meghívására vettem részt és örömmel igyekeztem eleget tenni annak a felkérésnek is, hogy meséljek élményeimről, a régi Humán életéről. Bevallom, az évek során gyakran jártam Patakon az iskolakertben, és gyakran ellátogattam a Humán környékére is, sokszor leültem az internátus előtti padra emlékezve a régi időkre – de belülről azóta se láttam ifjú életem színhelyét, mióta innen elkerültem – bizony immár hatvan éve. Talán nem akartam megzavarni a lányok életét, vagy nem volt bátorságom, lelki erőm újra látni a régi szobákat.

Annál jobban örültem, hogy most alkalmam nyílt erre, sőt még beszélhetek is emlékeimről és felidézhetem régi napsugaras diákéletem egy-egy mozzanatát.

Belépve a nagy tölgyfaajtón olyan kedves fogadtatásban volt részem, a mosolygó diáklányok, igazgatónő és kedves nevelőtanárok körében azonnal otthon éreztem magam. Hát még amint beléptem a „játékterembe”, a terem falán megpillantottam a régi freskót, melynek születését kezdetől fogva láthattam, felkiáltottam: „Hát ez még megvan?”

Az emlékek olyan erővel rohantak meg, hogy elhatároztam: Tollat ragadok és megörökítem a Humán régi életét – a kezdeti éveket –, mely időszakot azt hiszem, nevezhetünk a Humán fénykorának.

Hogy is volt akkor?

1942 szeptemberében egy verőfényes szép őszi napon hoztak be szüleim Cigándról kisvonattal és letettek a Humán internátus első emeleti kettes szobájába. Ők rövidesen hazautaztak, én ott maradtam egyedül, és rám szakadt a magány. 10 éves voltam akkor. Még ma is jól emlékszem, amikor kinyitottam az ablakot és kitekintettem, megpillantottam a gyönyörű virágos parkot, az iskolakert sötét lombjait. Valami megnyugvás, sőt öröm szállt rám: „Én ezután itt fogok élni ezen a szép helyen”, és lassan megvigasztalódtam.

A háború teljes erejével tombolt ekkor, az egész ország ennek a jegyében élt. A Humán megindulása után a negyedik évét kezdte meg, így én még alapító tagnak is érezhetem magam. Az igazgatónk Palumbo Gyula volt, jól megtermett, hatalmas alakjával, érces hangjával nagy tekintélynek örvendett. Igazi pedagógus volt, de nem csak tanár, hanem jó barát is. Jellemzi ezt az a tény, hogy nem kellett sem igazgató úrnak, sem tanár úrnak szólítani – számunkra „Gyula Bátyám” volt. Sokszor „Gyulumbinak” is hívtuk, erről ő tudott, de nem vett róla tudomást. Szigorú volt, de minden problémával bizalommal fordulhattunk hozzá, emellett ellenállhatatlan humora volt.

Nevelőtanáraink: Sipos Zoltán, Rácz Ferenc, Kiss Zoltán állandóan velünk voltak, ők is bennlaktak az intézetben. Számunkra hazautazás csak vakáció idején, karácsony, húsvét és nyári szünet kezdetén volt. Így a hétvégét – szombat, vasárnapot – is benntöltöttük, ez alatt nevelőtanáraink igyekeztek pótolni a szülői gondoskodást.

Sipos Zoltánnal később a hetvenes években találkoztam, aki a szétszóródás után

fogságba került. Egyszer meglátogatott sátoraljaújhelyi lakásomon, és nagyon megörült, hogy ilyen hosszú idő után rögtön megismertem. Sokat beszélgettünk a régi időkről, fogságáról, a mostani fiatalyságról.

Rácz Ferenc a felsőregmeci református gyülekezet szeretett lelkipásztora lett. Övele szintén találkoztam, és nagy örömmel üdvözöltük egymást.

Kiss Zoltán Miskolcra került, a martintelep egyháznál szolgált, és az itteni találkozásunk során vele is sok szép élményt elevenítettünk fel.

A Humán hétköznapjait a szigorú napi- rend jellemezte: iskola előtt kikérdezés, délelőtti iskola, a tanítás 13 óráig tartott, mint-hogy szombaton is voltak órák, így nem kellett délutáni órákat beiktatni, mindenre volt idő. Délután szilencium 4-től 6-ig. A szilencium szent volt, ilyenkor tilos volt a szobából kilépni, kivéve a közti szüneteket – a szó szoros értelmében „szilencium” – teljes csend – uralkodott. Egy szobában négyen laktunk. Az asztalfőn ült a szobafőnök, egy felsős diák, aki teljhatalmú úr volt. Általában a pecúr szenvedte el a többiek szeszélyeit, csaknem mindegyik szobában volt egy „Nemecsek”. Ő szaladt a konviktusban a tálért, amiből mindenki gyorsan kiszedte adagját, ekkor futott vissza repetáért, és ha ügyes volt még kapott is, de nem mindig jutott. A következő évben már jöttek az új pecúrok, örültünk, hogy már nem mi vagyunk a legkisebbek. Este volt még egy kis szabadidő vacsora után, utána mosdás, cipőpucolás, villanyoltás.

A szigorú rendnek a szép oldalát jelentette a szabadidő. De nagyon értékes volt ez a pár óra szabadság számunkra! Az iskolakertet kihasználva életre kelt a „Betyár Banda”,

Vidróczky, Bogár Imre, Rózsa Sándor. Hetekig így szólítottuk egymást: „Gyere ide Vidróczky!” Ekkoriban adták a pataki moziban a „Vaskorona” című filmet. Ez egy kalandos film volt, mely mindnyájunkat lenyűgözött, páncélos lovagok harcoltak benne, nyíl, kard, nagy csaták – minden volt benne, ami fantáziánkat megragadta. Ettől kezdve elterjedt az iskolában a nyílvezetés. Mindenki készített magának íjat, az iskolakertben, az Angol-Humán közötti nyílt terepen szálltak a nyílveszők. Nemsokára ezt a tevékenységünket betiltották veszélyessége miatt.

Szórakozásaink csúcsát mindenek felett a „Játékterem” jelentette. Alig vártuk, hogy ide bejuthassunk. „Ó, hogy most újra beléphettem ide – milyen kicsi lett az akkor olyan óriási nagy terem!” Középen állott egy pingpongasztal, körülötte kisebb asztalok – sakk, dominó. A pingpongasztalt igencsak kihasználtuk, egyéni és páros meccsek folytak gyakorta, de leginkább a gombfoci. A nagypályán kitűnően lehetett gombfocizni, melyet egyesek tökélyre vittek. Mindenkinek volt egy csapata szebbnél szebb gombokból, körmérkőzések, bajnokságok zajlottak.

Itt tartottuk meg a műsoros esteket is. Minthogy Mikuláskor sem mehettünk haza – még nem kezdődött meg a vakáció – a Mikulás-est is itt zajlott le szép műsorral, tombolával és főleg az otthonról kapott Mikulás-csomagok kiosztásával. Ezek a Mikulás-estek felejthetetlen élményt jelentettek, mintha családi körben ünnepelhettünk volna.

*A Humán első osztályos tanuló 1942-ben.
Középen Sipos Zoltán nevelőtanár*

Egyszer karácsonyi vakációról visszatérve csodálkozva láttuk, hogy a játékterem ki van pakolva, a „Bence papa”, egyik osztálytársunk édesapja, rajzolgat a homlokzati falra. Ámulva figyeltük a kép kibontakozását, amint megjelentek az alakok: a juhászlegény, menyecske, zöld dombok, levelek, páva, és végül egy hónapi munka után kész lett a freskó: tél-tavaszy-nyár-ősz. Így keletkezett a gyönyörű freskó, mely bár kissé megkopva, de most is teljes szépségében ott díszelg a játékterem falán.

Vidám életünket néha beárnyékolta az intézet legszigorúbb rendszabálya, a „statárium”. Ez azt jelentette, hogyha bármi közérdeket sértő esemény történt, például ablakbetörés, WC-eldugulás vagy horribile dictum, valakinek elveszett bármije, akkor kihirdették a statáriumot: állandó Silencium ebédőtől vacsoráig, kijárási tilalom – amíg a tettes önként nem jelentkezett. Ez az időszak néha napokig eltartott, de általában meglelt az eredménye.

Internátusi életünk legszebb élményei közé tartoztak a szombat esti bibliakörök. Minthogy minden hétvégét benntöltöttük, ez idő alatt korlátlan szabadságban volt részünk, de szombat este 6-tól 8-ig osztályonként bibliakörön kellett részt vennünk. Ezek a bibliakörök egyáltalán nem voltak terhesek vagy kötelezők voltunk miatt számunkra közömbösek. Egy nevelőtanár vezetésével egy-egy Ige kapcsán minden szóba került ilyenkor. Őszintén, gátlás nélkül, bizalommal beszélgettünk olyan témákról, ami fiatal fantáziánkban felvetődött. Szó volt fiatalyságról, fiúk-lányok viszonýáról, jellemről, becsületről, hazaszeretetről, mely értékek jelen életünk alapjait alkotják. Ezek a baráti beszélgetések marandó élményt jelentettek, szerettük és vártuk a bibliaköröket.

Ugyanígy felejthetetlen élmény most számomra ez a jubileumi kis ünnepség, melyen meggyőződhettem és érezhettem, hogy a Humán régi szelleme tovább él azoknak a fiataloknak a szívében, akik velem együtt csengő hangon énekelték az ősi zsoltárt: „Tebenned bíztunk elejétől fogva”. Az értékek megmaradtak, erről gondoskodnak a kedves tanárok, nevelőtanárok.

Élj tovább „Humán szelleme” – „Patak szelleme” – töltsd be ifjúságunk lelkét, ragyogd be jövőjét!

Te pedig „mulass velem tovább, szelíd emlékezet”!

Dr. Szűcs Gyula
öregdiák

Őszi konferencia a Sárospataki Református Teológiai Akadémián

ASárospataki Református Teológiai Akadémia Keresztyén Filozófiaintézetének őszi konferenciáján Dr. Peter Blokhuis, a hollandiai Christelijke Hogeschool Ede Kommunikáció Tanszékének vezetője tartott előadást „A keresztyén oktatás/ nevelés és a diákok világa” címmel. Az előadás az európai felsőoktatás válságáról adott rövid látóképet tükrében először jellemezte a diákok és a tanárok világa közötti különbséget, és egyben kritikusán kitért az oktatásban is uralkodóvá vált gazdasági szempontok káros hatására. Ezt követően konkrét példákon keresztül mutatta be a nyugati

társadalom széttöredezettségét, melynek negatív következményeitől a felsőoktatás sem mentes. Az előadás harmadik része a keresztyén felsőoktatás négy sajátos alapelvét vázolta fel: a teremtés, a felelősség, a személyiség és a hagyomány elvét. Ezt követően Blokhuis professzor arról szólt – a hallgatóság diák résztvevőinek nagy öröme –, hogyan hidalhatja át a tanár azt a szakadékot, amely közte és diákjai között táng, illetve hogyan ösztönözheti diákjait a tanulásra. Az előadást követő kérdések elsősorban az elhangzott elméletek gyakorlati megvalósíthatóságát igazoló konkrét példákra kérdeztek rá.

R.G.

Idén is nagyon sok programunk volt és van a Vodafone Magyarország Alapítvány támogatásával. Egymástól sokban különböző helyeken fogalmazzuk, tesszük, éljük meg: „Esélyt adunk...”

A nyári táborokat a tanév közben mindenki nagyon várja. A napköziseket is, amelyekben számolhatatlanul vettek részt a gyermekek, és annak ellenére, hogy tombolt a nyári szünet, lelkesen sorolták a „hetes szorzót”, készültek a történelem vagy nyelvtan pótteccsre, vagy töltögettek feladatlapokat – a játék mellett persze. Zárásként az éves fődíjak kiosztása: iskolatáskák, kánák, gitárok kerültek kiosztásra, amelyek által sajnos azt is megtapasztalhatták fiaink, hogy hogyan lehet egy éves keserves munkával megszerzett csodát percek alatt elveszíteni, mert valaki más italos mérgében szétörri, vagy pénzre szorulván eladja, pedig nem is az övé...

A bentlakós tábor az abszolút jutalom, melynek élményeit senki sem veheti el. Egy teljes hét tavaly megismertekkel és sohasem

látottakkal. Délelőtt tanulással, délután kreatív foglalkozással és világra csodálkozó kirándulásokkal. És mindezeket túl tökéletesen méltó templomi viselkedéssel, amelyre csak meghatottan tudok visszaemlékezni.

Mégsem a táborokat szeretném bemutatni, inkább röviden felviláncolnék néhány következményt. Éves munkánkban, nyári táborainkban csak hátrányos helyzetű (jobbára „háromhás”), általában cigány gyermekek vesznek részt. Néhányan közülük már tavaly is szerettek volna konfirmálni, azt azonban csak komoly elhatározással lehet. Megszülettek hát a komoly elhatározások, és akiben ez megszületett, az azóta minden vasárnap templomba jár. Ha nem tud a délutáni ifjúsági alkalomra eljönni, akkor a nagyokhoz jön délelőtt. És végtelenül büszke, hogy konfirmálni fog. És külön csoportba jár kateoktatásra Tiszteletes Bácsihoz.

Még egy pozitív következmény a „miénk a ház” élmény. Bentlakós táborunk idején lelopták néhány cserepünket. Akkor mordultak fel először: tőlünk loptak! Majd hívásra eljöttek és se-

gítettek pótolni a cserepeket. Azóta maguktól járór párokat szervezve óvják a közösségi házat. Figyelnek, hiszen az övék. És fontos. Napközben is benéznek, segítenek polcot összerakni, vagy a lányok lemosni az ablakokat. Mert „miénk a ház”. Valódi közösségi ház.

Tábori segítségként az önkormányzat „köz munkára rendelt” két fiatalt, akik nem csak ott voltak nagy segítségünkre. Ők korábbi lelkipásztorok konfirmandusai. Most újra aktívizálták magukat, igyekeznek mindent megtenni, mert „miénk a ház”, és „miénk a közösség”.

Apróbb eredmények, hogy akik most felsősök lettek, nagyon igyekeznek, hiszen ha „jók”, jöhetnek táborba. A Kicsik is igyekeznek, hátha. Más településen plusz csoport indult, megint máshol a tartalom bővült.

Táborok és folyományaik. „A jó munka jutalma a még több munka” - mondta egyszer egy nagyra becsült barátom. Igaz. Isten kegyelméből jó munkát végezhattunk.

Barnóczki Anita

ÖZSIZIÓ

Rendhagyó rendelés rendhagyó misszióként

Október 2-án Vilmányban járt egy lelkes, három fős kis csapat. Budapestről érkeztek. Jó magyar szokás szerint írhatnám: lejöttek ide vidékre. De nem lejöttek, hanem el, vállalva a hosszú utat és az egész napos munkát.

A munka orvosi vizsgálatokat jelentett, tanácsadást és előadásokat. Dr. Velkey György és Németh Sándor a Bethesda kórházból, és Virág Enikő, a Református Missziói Központ munkatársa egy pályázat keretében keltek útra és hozták el tudásukat, lelkesedésüket, megértésüket annyira vidékre, ahol már sokan el sem mennek vizsgálatokra, mert nem vállalják az utaztatást és a hosszú sorban állást.

Reggel kilenc órakor kezdődött a „rendelés” először a vilmányi gyülekezeti tagoknak és a falu intézményeiben dolgozó ér-

deklődőknek, majd a göncruszkaik jöttek. Ebéd után a hejceiek kerültek sorra. Ez a három falu alkot egy gyülekezeti körzetet, egyformán részesülve a különleges alkalom kínálta lehetőségeiben. Részt vettek a vizsgálatokon a cigánymisszióban tevékenykedő felnőttek is. Délután érkeztek azok a fiatal édesanyák, akiket a vilmányi védőnő ajánlott a lelképásztorok figyelmébe, így személyes meghívást kaptak az alkalomra. Lehetőség volt vérnyomás és vércukorszint mérésre, EKG vizsgálatra, amelyről mindenki kézzel fogható (papír alapú) eredményt kapott, nem csupán az adatokat vehettek kézbe a résztvevők, de személyes javaslatokat, tanácsokat is kaptak, hogy kihez, hová kellene esetleg fordulniuk, illetve mit tehetnének egészségükért.

Még jó, hogy két terem is rendelkezésre állt: a vizsgálatokkal párhuzamosan két-

szer előadások is elhangoztak. Délelőtt alsó tagozatos általános iskolások hallhattak az égésekről és fertőzésekről, mégpedig olyan előadást, mely példáival és vetített képeivel teljes mértékben lekötötte a társaság figyelmét. Délután a vizsgálatall végzett gyülekezeti tagok, anyukák, felső tagozatos diákok, missziói csoportjaink tagjai és pedagógusok alkottak egy érdeklődő csoportot, és olyan előadást hallhattak, mely mindannyiuk számára érdekesnek bizonyult.

81 elvégzett vizsgálat, 110 érdeklődő. Reggeltől-estig munka. Jókedv, rövid beszélgetések. Sokak pozitív tapasztalata orvosokkal, egészségüggyel. Munkatársak pozitív felismerése: egy célért dolgozunk. Ki Budapesten, ki Vilmányban. Ki orvosként, ki lelkészként, tanárként...Jó volt megtapasztalni, hogy Krisztus útján egy irányba tartunk.

Beszámoló az Ökumenikus Egyetemi Lelkészség nyári programjairól

Segítség Gutenbergtől

Összefogás erdélyiekért

Egyszer volt, hol nem volt... no azért nem ilyen messzire nyúlnak vissza a gyökerek. A Miskolci Egyetemen az evangélikus lelkésszel, Buday Barnabással, arra gondoltunk, hogy jó lenne valamilyen gyűjtést szervezni, hogy a társadalmon belüli egymásért való felelősségvállalás, a keresztyén ember másokért való léte ezúton is megnyilvánuljon. A 2007/2008-as tanévben az Ökumenikus Egyetemi Lelkészség keretein belül sokféle gyűjtés volt (pl. ruha, élelmiszer), ezért úgy határoztunk, hogy most könyveket fogunk gyűjteni. Utánajártunk, hogy tényleg van-e értelme, azaz van-e szükség rá, és ha igen, akkor hol. A részletek tisztázásával megnyílt a lehetőség, hogy meghirdessük a könyvadakozás célját, az adományok eljuttatásának hogyanját és mikéntjét is elkezdjük szervezni.

Ezután várokotunk... és lassan elkezdett gyarapodni a könyvek száma. Hála Istennek, a későbbiekben ez az egész vállalkozás egy nagyobb méretű összefogásá nőtte ki magát, hiszen többen is csatla-

koztak a könyvgyűjtéshez. Az összefogásban részt vettek az egyetemi kezdeményezőkön kívül a Hejőcsabai Református Egyházközség, az Avas-Déli Református Missziói Egyházközség, a Léway József Református Gimnázium

és Diákotthon és az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola is. Ennek az összefogásnak köszönhetően tudtunk 40 banánosdoboznyi szállítmányt elvinni Csíkszeredára.

A könyvek kétféle célt szolgáltak. Az egyik, hogy Csíkszeredán, a helyi cserkészcsapat által berendezni kívánt ifjúsági könyvtárat gyarapítsuk, míg a másik, hogy a kijuttatott tankönyvekkel a csángók tanulását segítsük. Az adományokat

2008. augusztus 18-án vittük ki Erdélybe, és másnap megérkezve pakoltuk ki a könyveket Csíkszeredában. A továbbiakban az ottani cserkészcsapat segít abban, hogy a tankönyvek eljussanak a csángókhoz.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani minden adományozónak, mindenkinek, aki segített abban, hogy a könyvek elérjék céljukat és eljussanak magyar testvéreinkhez. Isten áldja meg a jókedvű adakozót!

Menjünk oda, ahol ők vannak

Régóta megfogalmazott elvárás mind önmagunktól önmagunk felé, mind mások (az egyházon kívül lévők) felől, hogy ne csak azt várjuk, hogy az emberek hozzánk, az egyházhoz jöjjenek, ne csupán jól felépített várainkban és elefántcsonttoronyainkban várjuk az embereket, hanem menjünk mi is hozzájuk. Hozzájuk, azaz oda, ahol ők vannak. Erre egy próbálkozás a KözösPont misszió.

A KözösPont az ezredfordulón fogalmazódott és valósult meg. Ennek az elképzelésnek a lényege, hogy, ha a fiatalokat el akarjuk érni, akkor oda kell mennünk, ahol vannak, azaz a fesztiválokra, hiszen itt vannak nagyon nagy tömegben jelen. Ez először az akkori Pepsi Szigeten kezdődött, majd folytatódott az EFOTT, a Hegyalja, a Volt fesztiválokra való jelenléttel. Ebbe kapcsolódott be az elmúlt négy évben a miskolci egyetemi lelkész, először spirituális-ként, majd sátorvezetőként, és az elmúlt három évben a sárospataki vallásnár, Kovács József is. Ez a szolgálat, különösen a fesztiválokra, nagyon intenzív munkát jelent. Persze az előkészítés is elég sok időt, energiát emészt fel, hiszen három képzés előzi meg a fesztiválokra való jelenléteket.

Azzal együtt, hogy a „fiatalok a fiatalo-

kért” célkitűzés, azaz hogy hasonló korú fiatalok beszélgessenek az egyházak részéről, mint amilyenek a fesztivállakók, mindenhol azonos, a fesztiválok mégis nagyon mások. A Sziget a maga multi-kulti jellegével még mindig nagyon különbözik a kis fesztiváloktól. Arról nem is beszélve, hogy rengeteg a külföldi... Bár a kis fesztiválok is kezdenek multikulturális jelleget öltetni, de még mindig összehasonlíthatatlanul kevésbé, mint ahogy az a Szigeten megtapasztalható. Az, hogy melyik fesztivál milyen, talán ízlés dolga. Én személy szerint jobban szeretem a kisebb fesztiválokat, hiszen jobban áttekinthetőek, befoghatóak, és – megmagyarázhatatlanul – közelebb állnak hozzám.

A 2008-as évben is voltunk a Hegyalja fesztiválon, ahol a hét témája a harmónia volt, melynek különböző aspektusait vettük végig, és invitáltuk erre a fiatalokat is. Ebben az évben is, mint a korábbiakban, a to-kaji református gyülekezet vendégszeretet-

ét élvezhettük, amiért nagyon hálásak is vagyunk. A hét során rengeteg programunk volt, köszönhetően ez Végh Teodórának, aki a programfelelősünk volt, és annak a 2-3 főből álló kreatív teamnek, akik az egész heti programot kitá-lálták. A spirituális vezetők most is, mint már hosszabb ideje megszokott, ugyanazok voltak: Buday Barnabás evangélikus, Kovács József református lelkészek és Nagy Krisztián római katolikus pap – hiszen a KözösPont (KP) ökumenikus misszió, melyet az evangélikus, katolikus és református egyházak alapítottak és tartanak fenn a mai napig is.

Ebben az évben még a korábbi évekhez mérten is sokkal többen tértek be a KP sátorába. Ez persze sok felületes találkozást is jelent, de jó beszélgetéseket is, Istenről, hitről, egyházzal, teológiáról, erőszak, tukmálás és hasonló érzések keltése nélkül, szabadon. És pontosan ezt szeretik a KP sátorban. És pontosan ezért is beszélgetnek sokkal szívesebben és felszabadultabban a sátorban, mint talán más helyeken, velünk, egyháziakkal.

A KP csapata ebben az évben is kiváló volt, még akkor is, ha a sokkal több program és a sokkal több betető a munkát nehezebbé és fárasztóbbá is tette, akkor is, 2008-ban is nagyon jó volt a jelenlévőkkel együtt munkálkodni. Istenben bízva még azt is mondhatjuk, hogy eredményesen is.

Az egyetemista hét zárása sem lehetett más, mint egy istentisztelet, amit a közösség keresztyén megélésének csúcsa zárt az úrvacsorai közösséggel.

Mindenkinek öröm volt jelen lenni ezen a héten. Nem csupán a táj szépsége vagy a programok miatt, hanem azért is, mert közösségben lehettünk egymással, és a hitünk is épülhetett. Épültünk Isten ismeretében egymás hite által. Épültünk a csendben, a különböző szimbólumok, a játékok és feladatok által. Talán mi is felismertük az úton velünk együtt haladó Jézust... és talán abból is megértettünk valamit, hogy hogyan lehetséges nem szem elől vesztenünk Őt...

Az összeállítást készítette:
Turcsik Ferenc
egyetemi lelkész (Miskolc)

Kis hely, kis közösség, nagy hittel

Aváltozás korában is vannak állandó dolgok. Lassan két évtizede tart például az a hagyomány, ami az ország, a Kárpát-medence református egyetemista korosztályú fiataljait összehozza. A hagyományok a balatonszárszói konferenciaterülethez kötötték ezt a rendezvényt, de ebben az évben szakítottunk ezzel a helyszínnel, és az ország legkisebb falujába, Szanticskára látogattunk el. Ebben a faluban kevesebben voltak az ott lakók, mint ahányan mi magunk voltunk. Érdekes tapasztalat volt ez is... A hét témája az emmausi úton kísért el a tanítványokat. A reggeli áhítat után mindig a test táplálása következett, majd pedig az egyetemisták szétröppentek kisebb cso-

portokra és a jelenlévő lelkészek vezetésével ezekben a kis közösségekben elemezték a reggelit követő felvezetésben hallottakat, és forgatták lelkükben az aznapi igeversek mondanivalóját.

Úgy tűnhet, hogy Szanticska mindentől olyan messze van, hogy ott aztán nem lehet semmit sem csinálni. Ez az egyik oldalról igaz is, hiszen pontosan azért választottuk ezt a települést, hogy lehetőleg minél messzebb legyünk a megszokott helyektől, ahol talán kevésbé tudunk arra koncentrálni, amiért idejöttünk. A másik oldalról ez egyáltalán nem igaz, hiszen minden délutánra jutott valami olyan program, amire mindannyian örömmel emlékezünk. Volt kirándulás, túra, a környékbeli nevezetességeket is megtekintettük, és persze kézműveskedtünk

„Lelkesedéssel és feladattal jöttem ide Isten elhívása alapján.”

A portré rovat készítése mindig azzal kezdődik, hogy összegugjuk a fejünket és kitaláljuk, kit mutassunk be. Előfordul, hogy sokat törjük a fejünket, és van, amikor könnyű helyzetben vagyunk, mint most is, mivel új emberekkel találkozhatunk Sárospatakon. Patak elég kis város ahhoz, hogy feltűnjön: egy nagyon magas férfi jelenik meg minden reggel a Kollégium előtt, és egy eddig nem látott anyuka tologat eddig nem látott kisfiút olyan természetességgel, mintha ide tartoznának. A válasz egyszerű: a Sárospataki Kollégium közgazdátóját és családját köszönhetjük köztünk.

Végh Balázs a felkérést hallva új otthonába invitált, hogy együtt beszélgessünk feleségével, Barbarával és egyéves kisfiukkal, Barnabással, aki aktívan közreműködött is a beszélgetésben, keresve az ebetőséget és felfedezni való újdonságokat, például a pirosan világító díktafont.

Előre is bocsánatot kérek az erre érzékeny Olvasótól, de a beszélgetés tegeződő hangnemben folyt, és bár próbáltam az udvariasabb formára átírni, idegennek és esetlennek tűnt, így megmaradtam az eredeti verziójánál.

Honnan érkeztek Patakra? - tettem föl a bemelegítésnek és egyszerűnek szánt első kérdést, ám hamar kiderül, a válasz nem egyszerű, a megértéshez ugyanis azt is el kell mondani, hogyan kerültek a református egyházba, a versenyszférából az egyházi szolgálatba, a fővárosból egy vidéki kisvárosba.

BARBARA: Balázs budapesti, én debreceni vagyok. Budapesten házasodtunk össze, és egy évig ott is éltünk, utána költöztünk Debrecenbe – többek szerint miattam.

BALÁZS: A történet ott kezdődik, hogy én katolikus neveltetésben részesültem és Budapesten, egy református gyülekezetben tértem meg. A konfirmációm nagyjából egy időben történt azzal, hogy megismertem Barbarát. A szüleim is azt gondolták, hogy miatta történtek a dolgok. Azért hozzá kell ehhez tenni, hogy nagyon szeretik Barbarát.

BARBARA: Balázs édesanyja nagyon komolyan veszi, hogy katolikus, minden egyes Isten előtt kimondott szavát, ami jó dolog. Házasságkötéskor megfogadta, hogy a gyermekeket katolikus szellemben nevelem. Balázs azonban református lett. *Így érkeztek meg tebtát Budapesten a református egyházba.*

BALÁZS: Budapestről pedig Debrecenbe mentünk egy munkahelyváltás miatt.

Mi volt ez a munka? A jelenlegi munkahelyedről nem biztos, hogy következtetni lehet arra, hogy mivel foglalkoztál.

BALÁZS: Kezdjük az alfától: közgazdász vagyok, és négy munkahelyem volt eddig, kerestem, hogy mi az, amit igazán szeretnék.

Te is közgazdász vagy? - kérdezem Barbarát közben, aki nevetni kezd kérdésem hallatán.

BARBARA: Én? Dehogyan is. Logopédia szakos gyógypedagógus vagyok.

BALÁZS: Debrecenben korai fejlesztéssel foglalkozott. Tehát Barbara gyógypedagógus, én pedig közgazdász vagyok.

Budapestről költöztetek tehát Debrecenbe.

BARBARA: Közös álmunk volt, hogy vidékre költözzünk.

Milyen érdekes: Budapestről Debrecen vidék, Sárospatakról pedig a nagy város...

BALÁZS: Barbarának az a szülővárosa, és egy kissé kalandszagúnak is ígérkezett, így belevágtunk. Itt éltünk hét évig, és én közben három munkahelyet fogyasztottam el.

Ebből vagy az a tanulság, hogy komolyan keresel valamit, vagy az, hogy valami baj van a munkavégzéssel...

BALÁZS: Azt kell tudni rólam, hogy nagyon kerestem, mit kellene ten-

nem, mivel kellene foglalkoznom? Van, aki szerint túlságosan is görcsösen kerestem, mi lehet Isten szándéka velem. Sosem érdekelt, hogy egy magáncég profitját dagasszam. Inkább kerestem a Mindenható célját. Ez már akkor elkezdődött, amikor utolsó évemben Erasmus ösztöndíj keretében kijutottam Franciaországba és leveleztünk Barbarával. Egy hosszas levélváltás keretében gondolkodtam arról, hogy legyen-e egyáltalán közgazdász, vagy a szívem vágát követve kezdjek megint tanuláshoz 24 évesen, és tanár legyek, mégpedig történelem-földrajz szakos, vagy legtitkosabb álmodom szerint teológiát tanuljak Patakon. Ebben egyértelmű iránymutatást kaptam, bár nem tudtam elképzelni, hogyan tudnék keresztyén emberként mint közgazdász kiteljesedni, de engedelmessé lettem, és elkezdtem végzettségemnek megfelelően dolgozni.

A történethez az is hozzátartozik, hogy elég hamar rájöttem: vonzódok a közért való munkálkodáshoz. Sokszor gondolkodtam azon, hol találnék ilyet? Legszívesebben egyházon belül szerettem volna dolgozni, annak ellenére, hogy erről mindenki lebeszél a környezetemben. Úgy gondoltam, hogy majd 40-45 éves koromban adódik olyan lehetőség, hogy majd a közért is dolgozhatom.

BARBARA: Igazán nem volt ez könnyű az út idáig. Most hogy itt vagyunk Patakon, úgy láthatom Balázst hazajönni a munkából, hogy csillog a szeme. Ilyen eddig sohasem volt. Mindig voltak jobb és rosszabb periódusok, tehát nem állítom, hogy sosem inspirálta semmi, vagy sosem találta semmiben örömet, de ezt a fajta elégedettséget eddig még nem láttam... Persze még rövid idő telt el, de úgy gondolom, hogy már valamilyen szinten belelát a dolgokba, és a nehézségek is motiválják. Ez olyan jó, megerősítő.

BALÁZS: Ebben van a válasz arra, hogy miért váltogattam a munkahelyeimet. Persze voltak objektív tényezők is. Az első nem volt családbarát. A másodikban nem jöttem ki a főnökömmel, mert mások voltak az „etikai” elképzeléseink. A harmadik nagyon unalmas volt, és nem szeretem az unalmas munkákat. A legutolsó pedig gyakorlatilag megszűnt. A végső ok mindig az volt, hogy nem találtam a helyemet. Mégis, ha fél évvel ezelőtt valaki azt mondja nekem, hogy és Sárospatakon a Református Kollégiumban fogok dolgozni – pozíciótól függetlenül – nem hittem volna el.

Lassan eljutunk a válaszhoz, hogyan is kerültek ide?

BALÁZS: Igen. Van egy kedves jó barátunk itt, Beidek Endre. Ő a családjával két évvel ezelőtt költözött Sárospatakra, és itt dolgozik a Kollégiumban. Látogattuk őket, mert a lányuk a keresztlányunk, és rengeteget beszélgettünk a Kollégiumról – hamar kiderült, hogy szívügye a Kollégium. Ő vetette föl, milyen jó lenne, ha itt dolgoznék.

BARBARA: A lényegét ennek úgy lehetne elmondani, hogy ők mindketten álmódúak, és sokat beszélgettek. Én csak mosolyogtam ezen, bár jó ötleteik voltak.

BALÁZS: Végigbeszélgettük, mi mindent lehetne sorban tenni, elvégezni, de közben

nem gondoltam, hogy ennek bármi köze van a realitáshoz. Ezzel együtt a gondolat, hogy esetleg valamikor Sárospatakon a Református Kollégiumért dolgozhatnék, mindig jó érzéssel töltött el.

Közben kiderült, hogy Püspök úr szeretne egy újítást, szemléletváltást a Kollégium életében, és ehhez egy új SZMSZ-t kezdett tervezni. Ehhez keresett egy embert, mégpedig olyat, akinek a paramétereire egyeztek az enyémmel (anélkül, hogy ismertük volna egymást): nyelveket beszélő, közgazdász végzettségű, a versenyszférából érkező embert. Endre említette neki, hogy ismer valakit, ő pedig késznek mutatkozott megismerni. Ekkor írtam egy levelet Püspök úrnak, amelyet végül személyesen vittem el.

BARBARA: Azért kellett személyesen bevénnie, mert az utolsó pillanatban sikerült csak rávennie magát, addig halogatta a levél megírását, így ha postán adta volna fel a levelet, nem ért volna oda a megbeszélés időben.

BALÁZS: Beléptem a Hivatalba, hogy beadjam a levelet. Ott „véletlenül” találkoztunk személyesen, és beszélgetni kezdtünk. Ezt több megbeszélés is követte, és Püspök úr elmondta, hogy mit szeretne. Közben engem csábított egy francia cég, ahol minden eddiginél jobban együtt lettek volna azok a feltételek, amelyek számomra fontosak. Ez a folyamat jó három hónapig tartott, mire megharcoltuk. Végül egy kitaposott ösvénnyé vált az út előttünk, amelyen csak egy irányba lehetett haladni. Így kerültem június 28-án az Egyházkerületi Közgyűlés színe elé, ahol rövid bemutatkozás után megválasztottak.

Neked, Barbara, mit ígért Sárospatak?

BARBARA: Én két hétig az egész világgal haragba voltam, nagyon tiltakoztam ellene. Attól féltem, hogy zárt világba kerülök, féltem, hogy Balázst csalódások fogják érni, féltem, hogy ki fog ábrándulni. És persze nincs a városban kórház, és Endrééken kívül nincs itt senkink, hétfőként utaznunk kell Budapestre és Debrecenbe. Hirtelen váltás volt ez, hiszen Balázs mindig vissza akart menni Debrecenből Budapest környékére, aztán egy nap hazajött, hogy megyünk Sárospatakra. Persze mire eldőlt, hogy jövünk, addigra megnyugodtam. Megértettem, hogy Balázsnak

feladata van, és nekem is, csak én még nem találtam meg. Jelenleg egyébként is itthon vagyok, és babakocsit tologatok, Barnabás a munkaadóm.

Patakra kerülve kiderült, hogy nagyon közvetlenek, kedvesek az emberek. Megszólítanak, érdeklődnek.

Hogyan tudnád röviden, egyszerűen megfogalmazni a céljaidat, a Kollégiumot illető koncepciódat?

BALÁZS: Nekem az, hogy a Sárospataki Református Kollégiumban dolgozhatom, óriási motiváció. Amit most látok, az nem megnyugtató. Nem akarom azt állítani, hogy én most megszűnöm a 21. század közgazdaságtanát és azt adaptálnám a Pataki Kollégium életére: erről szó nincs. Látni kell azonban, hogy ilyen szempontból körülbelül harminc éves lemaradásban van a Kollégium. Nem lenne jó, ha elkezdeném sorolni a teendőket, mert rengeteg van. Röviden: azt szeretném, ha tíz-tizenöt év múlva a Kollégium egy olyan egységes oktatási és tudományos intézményként jelenne meg Magyarország és a Kárpát-medence életében, amely szellemiségében és kulturális értelemben kiemelkedő. Amit én ehhez a gazdasági oldalról hozzá tudok tenni az az, hogy a Kollégiumot egy, a 21. század elvárásainak mindenféleképp megfelelő intézménnyé igyekszem tenni, mert így lehet megteremteni a háttérrel az előbb említett cél eléréséhez.

Azt is gondolom, hogy Magyarországnak ébredésre van szüksége. Azt gondolom, érzem, hiszem, hogy ennek a megújulásnak, mely nem várthat már sokáig magára, a kiindulása lehetne Patak. Úgy gondolom, érzem, hiszem, hogy valami készül-

dik Patakon. Nem azért, mert én ide jöttem, de én is ezért jöttem ide, mint ahogyan rajtam kívül jó páran vannak ezért itt. Isten olyan embereket gyűjt itt össze, akiknek fontos az Isten országa, és tenni akarnak érte.

Így van feladatom a háttér és a Kollégium egységének megteremtésében.

BARBARA: Az a különös, hogy saját életünkben, közös életünkben is folyamatosan azt tapasztaljuk, hogy Isten készít valamit. Sok áldásban, ajándékban is van részünk főként az utóbbi két évben Isten közelségének megtapasztalásában.

BALÁZS: Úgy éljük meg, hogy nem tudunk más irányba menni, mert Isten visz bennünket.

Pataki közigazgatónak lenni kiemelt lehetőség. Ilyen kínnevezésekkor sokakban bujkál a kérdés: jó, hogy Isten elhívott, de bizonyára meg is éri.

Barbara nevet, Balázs mosolyog.

BALÁZS: Ezt a kérdést az egyházkerületi közgyűlésen is fölítették nekem. A válasz prózai. Félreértés ne essék: nem az volt életem vágya, nem fentem arra évek óta a fogam, hogy valamilyen bársonyszékbe beleülhessek főnökösödni. Mivel azonban eddigi munkahelyeimen jól végezhettem a munkámat, a szűkebb értelemben vett szakmámban, a közgazdász szakmán belül úgy tűnik, kialakult egyfajta elfogadottságom. Hívtak is több helyre, és ahogyan említettem, kaptam egy más konkrét ajánlatot is, amely anyagi értelemben nagyságrendekkel jobb lett volna.

Szemtelenül közbekérdeztek – a számszerűséget elkerülve jó lenne kicsit kézzelfoghatóbban fogalmazni...

BALÁZS: Két és félszer ennyi, plusz a juttatások. A közsférában dolgozók gyakran nem is tudják elképzelni, hogy milyen pénzek mozognak a versenyszférában. Nekem azonban sosem ez volt a fontos. Hagytam már ott úgy munkahelyet, hogy anyagilag nagyon nem jártam jól, a főnököm meg is kérdezte: ennyi pénzt képes vagy itt hagyni? Még többet is... Persze pénzből élünk, de nem itt kezdődnek a döntéseim. Lelkesedéssel és feladattal jöttem ide Isten elhívása alapján.

Barnóczki Anita

VISSZATEKINTÉS

Államiasítás – államosítás

1948 felé – néhány református aspektus
(A magyar református közoktatási intézmények
államosításának 60. évfordulójára)

Breményi Géza A tanítványok című filmben megadja a választ, és így a nézőben rövidebb később megfogalmazódik a kérdés: valóban, hogyan lehetséges, hogy a még zajló háború napjaiban kidolgozták és elkezdték az 1945-ös földosztást?

A válasz persze egyszerű: Magyary Zoltán és kutatócsoportja az Egyetemen még a háború előtt felmérte a földbirtokokat és meghatározta az új birtokpolitika szempontrendszerét.

Azóta is motoszkál bennem a kérdés: milyen tendenciák, milyen erővonalak készítettek elő az iskolák államosítását?

Az utókor már látja, hogy az államosítás a kommunista diktatúra erőszakos műve, több helyen brutális félelemkeltéssel, másutt a gyűlöletre épített propagandával verték keresztül akarataikat. A kortárs források igyekeztek inkább társadalmi igényként és konszenzusként feltüntetni az iskolarendszer átalakítását.

Az államosításnak nevezett folyamat során – úgy tűnik, több, párhuzamosan zajló és ható folyamat összegződött.

E folyamatok között a hosszú távú folyamatok sorába tartozik az államiasítás: az állam irányító beavatkozása az oktatásügybe (iskolafenntartás, tankötelezettség, iskolarendszer átszervezése), az iskolareformok, a szekularizációs folyamatok és az új ideológiai-hatalmi rendszer kiépítése.

Mekkora az állam jogköre? Az államiasítás folyamata

Az állam beavatkozása a közoktatásba nehezen értelmezhető az államegyház keretei között. Ezért talán a Ratio Educationis felvilágosult abszolutista iskolareformját tekinthetjük kezdőpontnak. Mária Terézia már korábban, 1769-ben deklarálta az uralkodó legfőbb rendelkezési és felügyeleti jogát az oktatásügy felett, amikor a nagyszombati katolikus egyetemet királyi egyetemmé nyilvánította. A Ratio Educationis úgy nyilvánította ki az állami irányítás és felügyelet jogát, hogy az egyházi intézmények fenntartásában nem vállalt érdemi részt. Az iskolák szervezésében (alapítás, fenntartás) a földesúri segítség jelentős maradt.

Az 1868. évi népoktatási törvény már mások számára is lehetővé, (egyházi iskola hiányában) az önkormányzatok számára pedig kötelezővé tette a népoktatás megszervezést. Az önkormányzatok kaphattak államsegélyt, az egyházak 1907-ig nem. Ekkor az ún. „lex Apponyi” rendelkezett arról, hogy ahol az egyházközségek és községek nem tudják az elvárt díjat fizetni a felekezeti iskolák tanítói számára, ott igénybe vehetik az állami kiegészítést.

A két világháború között a kistelepülések egyházi iskoláinak tanítói mind államsegélyben részesültek. Törvényesen előírt fizetésük 50-90%-át személyenként igényelte az illetékes egyházközség vezetője az állami tanügyi hatóságtól. (A

fizetés egy kis részét tette ki az illetmény-föld, szolgálati lakás, kert.)

Iskolaszervező	1898/99	Arány (%)	1946/1947	Arány (%)
Állam	1458	8,6	1781	25,6
Város, község	1895	11,2	809	11,6
Egyesület, magánszemély	262	1,5	98	1,4
Római katolikus	7525	44,3	2885	41,4
Protestáns	3548	20,9	1352	19,4
Ortodox	1770	10,4	15	0,2
Zsidó közösségek	517	3	26	0,4
Világi összesen	3615	21,3	2688	38,6
Egyházi összesen	13360	78,7	4278	61,4
Mindösszesen	16975	100	6966	100

1. táblázat: Népiskolák az 1898/99. és az 1946/47. tanévben (iskolaszervezők szerint)

Az állami népiskolai oktatási részvétel változása nyomon követhető a 1899. és 1947. évi adatokat összehasonlítva. Az ortodox iskolák számának drasztikus csökkenése a trianoni békediktátum következménye lehet, a zsidó iskolák számának tragikus megfogyatkozása a vészorszak (valamint nem tisztázott mértékben a kivándorlás) – hatása. Az állami iskolák aránya szembetűnően emelkedett. Mivel nincs olyan adatunk, hogy az állami iskolák csak a trianoni határok között szerveződtek volna korábban, a jelenséget az magyarázhatja, hogy 1900 után új iskola túlnyomó részben állami iskolaként szerveződött – nyilván kiemelt szerepe volt Klebelsberg iskolaépítési programjának. Iskolaátadásról is tudunk.

Az adatsor egyébként még egy másik problémára is irányítja a figyelmünket. A hivatalos oktatáspolitikai a mai alapfokú iskolarendszert is elaprózottan tartja: 2007-ben 3418 általános iskolai feladatellátási helyet regisztráltak Magyarországon. (Igaz, más generációs összetételek között, de a népesség 1949-ben 9,2 millió fő volt, 2007-ben 10,0 millió fő volt.)

Az 1920-as években megkezdődött infrastruktúra-fejlesztést az alapfokú oktatás tartalmi fejlesztése követte (figyeljünk a sorrendre!). Már 1928-ban kezdeményezték a 6 osztályos népiskola 8 évfolyamosra bővítését, amit az 1940. évi 20. törvény kötelezőként rendelt el. Az átalakulás a háborús évek alatt is folytatódott, de az iskolák nagyobb része osztatlan iskola maradt.

A tankötelezettség első, gyenge formáját az 1806-os (II.) Ratio Educationis mondta ki. Ha egy fiú vagy leány nem járt rendszeresen iskolába, pedig kellő közelségben

van iskola, akkor szülejét meg kell fenytetni. Az 1868-as népoktatási törvény szerint 6-12 éves korig az elemi népiskolába, 15 éves korig az ismétlő iskolába kellett járni. A tanköteles kort 1940-ben 14 évre növelték.

Az általános iskola, mint modernizációs kizorítósdi.

A II. világháború végén azonban néhány hónap alatt kidolgozták az általános iskola új rendszerét. Az átalakításról Dálnoki Miklós Béla miniszterelnöki rendelete döntött (1945. aug. 16.). A reformot még a választott országgyűlés összeülése előtt jóváhagyták.

Mészáros István rámutat, hogy az átalakításnak társadalmi-politikai indíttatása volt, nem pedig pedagógiai. A jó szándékú (?) ideológiai elképzelések győztek a realitások fölött. Az ígérek szerint egységes, minden társadalmi réteg számára azonos szintű oktatást biztosító rendszer jön létre. Kovács Máté szerint „valóban demokratikus lehetőség.” A reform lényegi eleme a szakmai / szaktanári oktatás bevezetése volt. Ezt a városokban, polgári iskolák átszervezésével és a nyolc évfolyamos gimnáziumok leépítésével lehetett teljesíteni. Azaz a kistéleplési általános iskolák hátránya gyakorlatilag a startvonalról adódik.

Az egyházakkal nem tárgyaltak a továbbfejlesztésről, és az egyházak nem tiltakoztak az általános iskola bevezetése ellen. „Ennek feltételezett okai: iskolafenntartási joguk nem csorbult; a tanterv anyaga minden tekintetben elfogadható volt számukra; az átalakítást hosszabb időre tervezték, addig, amíg az egyes iskolák átállításának feltételei megteremtődnek; jelentős anyagi segítségre számítottak az államtól az ígérek alapján.”

Németh László viszont így érvel az általános iskola ellen: „egész másképp érdeklődik, gyúl, tanul, aki előtte áll a serdülésnek, mint aki utána. Alsóbb és felsőbb fokú oktatás között a természetes határ a tizenkét év”. Az általános iskolának nincs olyan háttérintézménye, ahol a lemaradó diákokat a saját lehetőségeik szerint oktathatják. A kö-

zépiskolára kevés a négy év. Így az általános iskola nem éri el társadalmi célját – írja Németh László.

Az állam szerepe a tankönyvkiadásban is erősödött. Az Országos Köznevelési Tanács Tankönyvi Bizottsága 1945-ben 1208 tankönyvet vizsgált felül, ebből 194 kötetet engedélyezett változatlan használatra, 344-et átdolgozás után lehetett kiadni; 670 kötetet kivontak a forgalomból. (Megjegyezzük, hogy a református egyházi főhatóság által benyújtott 92 tankönyvből csak 20%-os volt az elutasítási arány az országos 55%-kal szemben.)

1946-ban az MKP már azt követelte: „kötelezővé kell tenni az összes iskolákban – beleértve az egyházi iskolákat is – az egységes, állam által kiadott tankönyvek használatát”. Az állami tankönyvkiadást a papírhány és az infláció késleltette. A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium 1947-ben már törvényjavaslatot dolgozott ki, miszerint a hittankönyvek kivételével csak a VKM által kiadott tankönyvek használhatóak valamennyi iskolában. A javaslatot nem fogadták el, a helyette kiadott miniszteri rendelet az egyházi iskolákat kivéve határozta meg az állami tankönyvek használatának kötelezettségét.

Összefoglalva: az államosítás előzményeként az állam irányító szerepe egyre nőtt a közoktatás területén; az állami iskolák aránya nőtt; a tankötelekskor kitágítása és a két egymásra torlódó átszervezés (8 évfolyamos népiskola, majd általános iskola), illetve a háborús válság valamint az új rendszer társadalompolitikai ideológiája készítették elő az államosítást. Ehhez társult az általános gazdasági válság, a hiperinfláció, amely az alapítványi jellegű forrásokat és bázist elértektelenítette; a földbirtokviszonyok átalakítása és egy iskolafinanszírozási válság.

Az államiasítás folyamata tehát fokozatosan és elkerülhetetlenül kiterjedt; de csak politikai érdekekkel magyarázható, hogy az államosítás éppen úgy valósult meg, ahogyan az megtörtént.

Látszattárgyalások

Keresztury Dezső kultuszminisztersége idején még tárgyalások folytak arról, hogy – elsősorban a kistélepléseken – a felekezeti iskolák összevonásával általános iskolát hoznak létre. Ortutay Gyula 1947 márciu-

sától lett oktatási miniszter, ekkor már az érvelés inkább az MKP (Magyar Kommunista Párt) propagandáját tükrözte.

Ezek az évek a keserűkoalíciós évek. A megszálló szovjet hadsereg támogatásával egy kisebbségi párt egyre több területen érvényesítette akaratát, sakkban tartva a legerősebb kormánypártot – és ebben a kettős párttagsággal rendelkező kisgazdák komoly segítséget jelentettek.

Az iskolák államosítása már a XIX. században felmerült. A Tanácsköztársaság (Kommün) el is rendelte, de bukása után nem hatályosult. 1945 után újra felmerült a kérdés, de a vitákat csak a politikai szféra radikális lépései döntötték el.

Ortutay Gyula 1948. május 15-én számolt be arról, hogy az előző napi Minisztertanács elrendelte a tárgyalásokat az iskolák államosításáról. Harminckét nap múlva elfogadták a törvényt.

A légkört Ortutay Gyula mondata jelzi: „Ha ellenállásba ütközünk, ha lelki terrorral és félrevezető izgatással próbálják megteveszteni népünket, ha harcolni kezdenek a magyar népi demokrácia és az ifjúság alapvető érdekei, jogai ellen, akkor természetesen azt is tapasztalni fogják, hogy a demokráciának nem csak türelme, hanem eltökéltsége is van.”

A Szociáldemokrata Párt 1948. áprilisában még az egyházi iskolák elsorvadását tervezte, az új, vonzó állami általános iskola elterjedésével. A pártfúzióval létrejött MDP (Magyar Dolgozók Pártja) június 14-én követelte „a demokratikus nevelés egységének biztosítására... a tanügyigazgatás egységességét és korszerű reformját, az egyházi iskolák államosítását, az egyház hitoktatási jogának és a papnevelő iskolák egyházi jellegének csorbítása nélkül.”

Közben megindultak az egyeztetések az egyházakkal. A római katolikus egyház részéről Mindszenty József esztergomi érsek május 24-én kinyilvánította, hogy készek a tárgyalásokra, de nem az iskolák államosításáról, hanem a korábbi sérelmek kezeléséről (egyesületek, cenzúra, napilap).

A Magyarországi Református Egyház és az állam között egy Megegyezés körvonalazódott, az állam és egyház viszonyáról. A református egyház képviselői részt vettek egy első egyeztető megbeszélésen. A tárgyalás emlékeztetőjének egy rövid részlete:

„Dr. Papp Ferenc (konventi tanügyi előadó): ...Viszont a Tiszántúlon egymillió református lakik és csak egy gimnázium maradna...”

Ortutay Gyula, vallás- és közoktatási miniszter: „Tovább nem tudunk most menni.”

A református egyház ígéretet tett arra, hogy a kérdést illetékes egyházi testületei a legrovidebb időn belül tárgyalják. Ennek dátuma június 2-3, és június 14 volt. Ehhez képest a Minisztertanács május 28-i döntése nyomán a Szabad Nép másnap megjelentette, hogy „a kormánybizottság és a református egyház között létrejött a békés megegyezés az iskolák államosításáról”.

A közvélemény megdolgozása

A hírek hatására megerősödött az állami propaganda és a civil társadalom talán utolsó bástyáinak (egyházi iskolák szülői közösségei) önvédelme.

A közvélemény úgy látta, hogy az iskolák államosítására társadalmi igény mutatkozik. A mára ismertté vált dokumentumok viszont arról tanúskodnak, hogy egy előkészített propaganda-akciónál van szó. Rákosi Mátyás 1948. április 15-én vetette fel a katolikus egyház elleni kampányharcot, mely az iskolák államosítását is magában foglalja.

A tervezett intézkedések közül néhány: az újjáépített iskolák állami iskolák lesznek. Az állami támogatás oly módon adható az egyházi iskoláknak, hogy állami pedagógusokat kölcsönöznek számunkra. Az egyházi iskolaszék jogköre csökken, az igazgatóé megnő. A református és evangélikus egyháznak az eddiginél nagyobb juttatást kell adni, de 20 év alatt e támogatás teljesen megszűnik.

Az MKP Értelmiségi Osztálya május 5-én javaslatot tett az államosítás időpontjára: a szorgalmi idő végén, de július 1-én már az állami fizetést folyósítsák. Teljes titoktartással kiválasztottak 4460 igazgatót, havonta hajtották végre a személycserét. Az elsős beíratások időpontját szeptemberre halasztották.

Az MKP Propaganda Osztály is azt hangoztatta: az államosítás „jó a szülőknek, jó a tanulóknak és jó a tanítóknak. Az iskola nem csak demokratikus, hanem olcsó, jobb lesz /egységes tankönyv biztosítva.../ A tanítónak jó, mert anyagi helyzete javul, ki szolgáltatottsága megszűnik.”

Az MKP Szervezési Osztály figyelme kiterjedt arra, hogy államosítás helyett demokratikus iskolareformról beszéljenek. Parasztasszonyokat, népszerű orvosokat kellett megnyerni. A helyi nagygazdákat megfélemlíteni tervezték és szembeállítani a pappal. A jelentések szerint valódi hadjáratok folytak a vidéki településeken. „Pécsen az egyetemisták leagitálták az összes iskolákat”.

Ennek eredményeképpen gyárak, üzemek dolgozói, helyi önkormányzati képviselőtestületek, nemzeti bizottságok stb. nyilatkozatokban követelték az iskolák államosítását. 150.000 vasmunkás, 60.000 textil munkás, a soproni nagygyűlésen 15.000 résztvevő kérte a magyar közoktatás azonnali államosítását.

Szülői értekezleteken egy-egy előre felbérelt/felkért/beépített szülő közvetítette a propagandaszöveget. A tanteszületekben ugyanezt a feladatot egy-egy pedagógus látta el. A parasztság számára brossurát nyomtattak, amelyben elmagyarázták, hogy az iskolák államosításának „óriási jelentősége van a parasztság felemelkedése szempontjából.” A Magyar Demokratikus Nőszövetség a szülőkhöz intézett levélben igyekezett meggyőzni a szülőket arról, hogy az állami iskola az ő érdekük is. A Propagandaosztály könnyen skandalizálható jelszavakat írt: „Tied a föld, tied a gyár – legyen tiéd az iskola is.” Filmek készültek az állami iskola dicséretéről, amelyeket elsősorban a falvakba vittek.

Aki még ezek után is az államosítás ellen szót emelt, annak könnyen állásvesztés, internálás, népbíróság elé állítás vagy vagyonelkobzás járt.

„Falujáró pedagógusok” a helyi párttitkár kíséretében végiglátogatták az iskolákat, a pedagógusok panaszait párt-utasításra kikérdezték, hogy majd ígéretet tehessenek a sérelmek rendezésére. Eközben már a jövő kádereit is kinézték maguknak. Ügyeltek arra, hogy az iskolák hibáért ne a tanító legyen a felelős. Szociális juttatásokat és magasabb bért ígértek. Az egyház ellen igyekeztek (még jobban) hangolni a pedagógusokat: „Az egyház nem hogy új iskolákat nem tud építeni, de a meglévőket sem tudja fenntartani, nem tud elegendő fizetést biztosítani a tanítóknak, a klerikális reakcióra nem lehet az új nemzedék nevelését bízni.” A Pedagógus Szakszervezet – a kommunis-

ta párt befolyása alatt álló szervezet – nagy médianyilvánossággal nagygyűlést szervezett. Vidéki felekezeti tanítók szép számban voltak a résztvevők között.

Komlói pedagógusoktól érkezett levél: „A kormány szüntesse meg azokat a terrorisztikus módszereket, melyeket egyes egyházi funkcionáriusok a gyerekekkel, a szülőkkel és a tanítókkal szemben alkalmaznak.”

Való igaz, hogy a felekezeti iskolák pedagógusainak egy része aktívan támogatta az államosítást. Ebben a megszedítő propagandának éppúgy szerepe volt, mint a helyi fenntartóval vagy egyházi személyekkel való eseti konfliktusoknak. Sokan úgy gondolták, kisebb konfliktust jelent a messi államnak engedelmessé válni, mint pl. a helyi presbitériumnak.

Valóban súlyos anyagi gondok gyötörték a felekezeti iskolákat. Akik az egyházat vádolták, azt elhallgatták, hogy éppen az állam és párt intézkedései miatt vált fizetésképtelenné az egyház, és hogy helyenként a lelkészek saját javadalmukról mondtak le azért, hogy meg tudják tartani az iskolákat.

És valljuk be – mert ugyan nem ez volt a jellemző, de előfordult –, egyes helyeken az egyházközség vezetői valóban nem tudtak okosan együttműködni az iskolával, vagy megfelelően élni a rájuk bízott hatalommal.

A vallásszabadság hívei levelekkel, petíciókkal, gyűlésekkel próbálkoztak. „Miniszter úr ... ne a tanárok

és a tanítók akarata szerint döntsön, hanem tessék megkérdezni a szülőket, mert csak ez felel meg a népi demokráciának. Káros lenne a szülők megkérdezése nélküli határozattal a nép nyugalma felborítani, mert a felekezeti iskolák államosításába belenyugodni nem fogunk” – írták Békéscsaba Máriaudvarán százvezes katolikus nagygyűlésről írtak tiltakozást: „Valótlan az az állítás, hogy az egyházi iskolák államosítása nem sérti a vallásszabadságot... Gyermekeink vallásos neveléséhez hozzátartozik a hit- és erkölcs tanításán kívül az egész iskola nevelő munkájának vallásos szellemisége...”

A katolikus egyház körlevélben tiltotta az egyházi személyek, szerzetesek állami iskolában való állásvállalást. Ezt a többség nélkülözések árán is megtartotta.

A megosztó taktika bizonyos eredményeket ért el. 1948 tavaszán adataink szerint elsősorban a római katolikus iskolák szülői köre tiltakozott aktívan. Ennek a magyarázata az lehet, hogy a katolikus egyház pontosan érzékelte az ellene indított támadást. A református presbitériumok már korábban deklarálták elkötelezettségüket az iskola megtartása mellett. A sajtóból ismert volt (az a manipuláció), hogy a református egyház tárgyalásokat folytat az iskolák átadásáról. A helyi gyülekezetek kivártak, illetve a Zsinatnak küldték be állásfoglalásukat: egy hét alatt 403 gyülekezet (kb. 30%). Egy vélemény sem támogatta az átadást. Azt is látnunk kell, hogy a református iskolák fenntartói a helyi gyülekezetek voltak, a fenntartás kimerítette tartalékaikat, várták, mi lesz az állami segítség.

A hatalomnak ürügyül jött a pócspetri ügy. Június 3-án az esti litánia után a római katolikus hívek iskolájuk védelmében, énekelve a község háza elé vonultak. Tisztázhatatlan körülmények között riasztólövés dördült el, majd egy rendőr puskája elsült és – mint a rendszerváltás után bizonyítani lehetett – halálra sebezte magát a rendőrt. Ezért a rögtönítélő bíróság Asztalos János plébánost szándékos emberölés büntettségében való felbujtói bűnrészesség miatt, Királyfalvi (Kremper) Miklós községi segédjegyzőt szándékos emberölés büntetése miatt nyolc napon belül halálra ítélte. Kon-

ceptió per volt – és bevallottan figyelmeztetésnek szánták.

Ennek árnyékában elhalványult a soproni oszlatás. Mintegy kétezer főt kergettek szét levegőbe adott sorozatlövésekkel – miután a tűzoltók vízágyú kifogytak.

1948. június 11-én miniszterelnöki utasítást juttattak el minden területi főigazgatósághoz, mely szerint az egyházi fenntartású óvodák, iskolák, a velük kapcsolatos kollégiumok és más intézmények épületeit, berendezéseit, felszereléseit és egyéb vagyonát az 1948. január 1-jei állapotoknak megfelelően „zár alá kell venni, s azokat elidegeníteni nem szabad.”

Elállamosították. Működik a szavazógép

Az államosítási törvény tárgyalását előre hozták, megrövidítették. A vita részletes elemzése meghaladja e cikk kereteit.

A kormánypárti hozzászólók Mindszenty József esztergomi érsekre hárították a felelősséget. Érvelésük szerint a felekezeti torzszalkodások miatt nem lehetett modernizálni a népiskolát. Az iskolák demokratikus szemléletét várták el, és úgy vélték, az elfogadott törvény eredményeképpen öszre új tankönyvek adhatóak ki.

A valóság ezzel szemben az, hogy az oktatási rendszer a korban adott tanügyirányítással is egységes volt. Az egyházi iskolák haladás- és demokráciaellenessége csak vád volt: a világnézeti diktatúrát éppen az államosítás teremtette meg. Az egyházi szervek sok helyütt létrehozták a nyolcosztályos általános iskolát. Az osztatlan törpeiskolák problémáit pedig nem oldotta meg az államosítás.

Az ellenzéki szónokok hozzászólását – kiváltképp Slachta Margit szavait – a Dolgozók Pártjának képviselői gúnyosan szétordították és (bocsánat) szétröhögték.

230 igen, 63 nem szavazattal az országgyűlés elfogadta az 1948. évi XXXIII. törvényt a nem állami iskolák fenntartásának az állam által való átvételéről. Ezek után a képviselők felállva tapsoltak, elénekeltek a Himnuszt. Slachta Margit ülve maradt.

A következményekről csak néhány – református vonatkozású adat.

Államosításra került 2 kisdudóvó, 1024 elemi iskola, 4 tanítóképző, 14 polgári iskola, 17 gimnázium, 3 gazdasági szakközépiskola, 1 felsőkereskedelmi iskola, 1 jogakadémia, 2 teológiai akadémia.

Az állam ígérete szerint 4 református kollégiumban összesen 12 oktatási intézmény maradt volna (pl. gimnázium, líceum, tanítóképző). Ezek többségét később az egyház „önként” ajánlotta fel az államnak. Református kézen egy gimnázium és 2 teológiai akadémia maradt 1952-től – a négy évvel korábbinak 0,75%-a.

Az iskolák teljes felszereltséggel kerültek át. Példaként a Kiskunhalasi Református Kollégium Gimnáziumának leltára:

	Darab	Érték (Forintban)
I. Bútorok	575	134075,00
II. Irodai felszerelés	13	2834,00
III. Tanári könyvtár	400	9656,70
IV. Földrajz szertár	92	2234,00
V. Természettudományi szertár	1816	39958,00
VI. Fizikai szertár	1567	93007,00
VII. Testnevelési szertár	206	41177,00
VIII. Rajz szertár	335	3084,00
IX. Igazgatói könyvtár	273	10865,80
X. Ifjúsági könyvtár	1120	10351,00
XI. Zeneszertár	87	6030,75
XII. Régiségtár	287	7500,00
Összesen	6771	360733,25

(Összehasonlításképpen: az egyik gyülekezetünk ezekben a hónapokban 35.000 Ft-ért vásárolt imaház céljaira szolgáló épületet. Másik megjegyzés: láttunk az iskolaépületek 1990 utáni vizsgálódásakor olyan tantermet, ahol a villanykapcsolót is leszerelték.)

Július 1-től az igazgatókat utódjuk lecserélt kulcsokkal várta. Az ígéretek ellenére a

nevelőtestületeket pártszempontok szerint tisztogatni kezdték.

Elvesztett...? A nem tudható kérdés

Az államosítás tehát nagy politikai vihart kiváltó esemény volt, sokaknak fájdalmas. A legnyugtalanítóbb kérdésünk azonban pedagógusként is, lelkesként is: azoknak az embereknek, képviselőknek, helyi vezetőknek, akik agitáltak az egyházi iskolák ellen, legalább fele – kétharmada egykor maga is egyházi iskolában tanult. Gyermekkor, ifjúkora, alapvető élményei, önmeghatározása, identitása mind a (történetesen egyházi) iskolához kötődött.

Mi történt hát valójában?

Márkus Gábor

AZ ARANY ABC, mely az 1948 . előtt működő református elemi iskolák tantervében folyamatosan szerepelt.

Atyádat, anyádat tiszteld,
Hogy Isten áldását megnyerd.

Becsüld meg az embereket,
Úgy nyersz te is becsületet.
Nyájas, szíves, ne légy kevély,
Mindenkivel békében élj.
Amit nem kívánsz magadnak,
Te se tedd embertársadnak

Célod mindig nemes legyen,
Foltot ne tűrj a lelkeseden.
A tiszta lelkiismeret
Bizonyosan mennybe vezet.

Dolgos, gondos, szorgalmas légy,
Minden munkát jó kedvvel tégy.
Amit véghez kell vinned ma,
Sose halaszd azt holnapra.
Minden gonoszság kezdete
A henység szeretete.

Erős lélek legyen benned,
Nem kell mindent szívre vened.
Ne csüggedj el ínségben,
Folytasd tisztod, bízz Istenben.

Fogadást csak okosan tégy,
De aztán szódnak ura légy,
Esküvést ritkán végy szádba,
Soha ne esküdj hiába.
Ha esküdni mersz hamisan.
Megver Isten bizonyosan.

Gondolj mindig jó lélekkel
Az elhagyott szegényekkel.
Ha megáldott Isten téged,

Nyújts másoknak segítséget,
Mert nem tudod, te is végre
Nem szorulsz-e segítségre.

Ha valaki jót tett veled,
Te azt soha el ne feledd,
A rosszért is jóval fizess,
Hogy Istennél kedves lehess.
Istent féljed, Istent szeresd,
Reménységed őbenne vesd.
Ó mindnyájunk Édesatyja,
Oktalan, ki ezt tagadja.

Járj el az Isten házába,
Oda sose jársz hiába.
Öntsd ki szíved Isten előtt
És nyersz tőle áldást, erőt.
És míg ott vagy légy csendesen,
Viseld magad figyelmesen.
Ne suttozj és ne sugdolózz,
Szemeiddel ne kalandozz.
Épülj a jó tanításon,
Ne járjon az eszed másón.
A templomban maradj végig,
Az utolsó éneklésig.

Kövessd a szép igazságot,
Kerüld a rút hazugságot.
Aki egyszer hazudni mer,
Hitelt többé nem igen nyer.

Légy gyors munkás és hív szolgál,
Az ilyennek jól megy dolga.
Aki tanulni nem szeret,
Felnőtt korban bánja meg.
Mégbántódon ne állj bosszút,
Békességre ez legjobb út.

Kész légy jussodból engedni,
Mínthogy mással perlekedni.
Csekélységen fel ne akadj,
Éktelen szókra ne fakadj.
A rossz ember vétkét megvesd,
De magát, mint embert szeresd.

Nincs jobb a rendes életnél,
Mégbánnád, ha mást követnél,
Odalenne kedved, erőd,
Elhervadnál idő előtt.
Mert a mértéktelen élet
Nem ér tisztas öregséget.

Óh, félj az első vétektől
Csak úgy lehetsz ment többektől
Akármely rejtekhelyen légy,
Lát az Isten, rosszat ne tégy.

Pénzt csak igaz úton szerezz,
Lopni, csalni: nagy vétek ez.
Magadra csak átkot hoznál,
Ha emiatt elkárhoznál.

Rendetlennek száz a dolga,
Ó a legnagyobb rabszolga.
Tarts mindent a maga helyén,
Tégy mindent kellő idején.
Dolgod csak így mehet rendben,
Többre boldogulsz mindenben.

Se ne dicsérd, se ne gyalázd
Magadat, hanem megalázd.
Megdicsérnek erényeid,
Ha mások is megismerik.
Szívűből szeresd magyar Hazád,
Ez második Édesanyád,

Munkád után ez ad neked
Kenyeret és becsületet.

Tanítód legjobb barátod,
Javadra van tudod, látod.
Légy hát neki szófogadó,
Minden tisztességet adó.

Utáljad a részegséget,
Mert az sokszor rosszra vezet.
Aki mindig sokat iszik,
Pénzzel, éltével adózik.

Úgy szólj mindig, hogy meg ne bánd,
Nevelt ember senkit se bánt.

A jó Istent ne káromold,
És senkire átkot ne mondj.
Ha látnál is rosszat másból,
Őrizkedj az utánzástól.
Figyelmezz a kisebbekre,
Ne tanítsd őket vétekre.

Vén emberből csúfot ne tégy
Inkább szolgálatjára légy.
Gondolj arra, hogy majd egyszer
Te magad is megöregszel.

Zabolázd indulatodat,
Hagyd holnapra haragodat,
Őrizkedés a haragtól,
Megment a késő bánattól.

Közlő: id. Kasza Árpád, a Bántapolcsányi Református Egyházközösség 47 éve szolgálatban álló presbitere valamint kurátor helyettese, aki iskolai éveiben tanult számos vers élő archívuma.

Missouriak látogatása

Lassan már hagyománnyá válik, hogy az amerikai egyesült államokbeli Első Presbiteriánus Egyház, a Missouri Presbiteriánus Egyháztest lelkes küldöttsége, nyaranta meglátogatja egyházkerületünket, és közösen ápoljuk a több mint 20 éves testvéri kapcsolatot.

A kapcsolat elindítói közül már csak néhányan vannak közöttünk, de a kapcsolat életőjének „fő motorja” dr. Cecil Culverhouse lelkipásztor, fiával Rob Culverhouse-szal együtt, még minden évben új arcokkal jelenik meg, és új testvéri kapcsolat kialakulásán munkálkodik a Missouri Presbytery Union és a Tiszáninneni Egyházkerület gyülekezetei között. Így történt ez most is. A 8 főből álló kis csapat 2008. július 30-án, késő délután érkezett kerületünkbe, Dr. Pándy-Szekeres Dávid kanadai születésű lelkipásztor mint tolmács és a missouriak utazásáért felelős vezető segédletével. A küldöttség tagjai voltak még: Andrea Cleeton Jane Roads, Jim Hofmann és felesége Marilyn, Kent Burson és Carmen Cravey.

Budapesti érkezésük után két napot töltöttek vendégeink Miskolcon. A második napon, július 31-én először Csomós József püspök részletes, képekkel, számadatokkal színesített beszámolóját hallgathatták a vendégek a kerület életéről, elmúlt hat esztendejéről, a székház könyvtártermében, melyet nagy érdeklődés, számos kér-

dés követett. A kerület Missziói Központjának bemutatása, a régi és új munkatársakkal való találkozás és eszmecsere után, közös ebéden vettek részt testvéreink a püspöki lakás ebédlőjében. Szabó Sándornak, a Miskolc-Belvárosi gyülekezet lelkipásztorának vezetésével ezután megtekintették a Nyilas Misi Gyermekek és Ifjúsági Központot. A Maon szeretetotthonba is ellátogatott a csoport, ahol az igazgató, Gubányi Katalin beszámolóját hallgatták a fogyatékos ifjak napközis és bentlakásos intézményéről. A fiatalok nagyon beszédes, megindító színdarabban kedveskedtek a vendégeknek. A következő állomás az Avasdélakótelepi Missziói Egyházközség megtekintése volt. Itt a gyülekezet lelkipásztorával, Dandé Andrással ismerkedtek meg, ő számolt be részletesen a gyülekezet születéséről, életéről. Megható pillanata volt a találkozásnak, amikor az újabb testvérgyülekezeti kapcsolat megalakulását hirdethette ki Cecil Culverhouse lelkipásztor. Ennek megpecsételésére, a kapcsolat elindítására, fontos adatok, információk füzetek kerültek átadásra a lelkipásztor és az amerikai testvérgyülekezetet képviselő, egyébként magyar származású hölgy között. Innen, a legrégebbi miskolci református templomba, az avasi templomba vezetett utunk, ahol ifj. Dudas Ferenc lelkipásztor volt idegenvezetőnk.

Este 7 órától Cecil Culverhouse lelkész vacsorára hívta a csoport

tagjait és a kerületből már több évtizede ismert magyar barátait. 17 fő vett részt az esti, a lillafüredi Palota Szálló Mátyás Termében megrendezett testvéri alkalmon.

Augusztus 1-jén a missouri vendégek Vizsolyba látogattak el, majd Fonyban találkoztak a Barnócki Anita lelkipásztor, kerületi cigánymissziós referens által irányított nyári táborban résztvevő cigány fiatalokkal, gyermekekkel. Encsen Baksy Mária esperes asszony gyülekezetével találkoztak, mellyel szintén testvéri kapcsolatot ápolnak az amerikaiak. Az encsi ebéd után Szerencsre, dr. Börzsönyi József esperes gyülekezetébe és Sárospatakra folytatták útjukat. Dr. Dienes Dénes gyűjteményi igazgató kalauzolta őket az ősi Kollégiumban. Patakon is vacsorára hívta ottani barátait Culverhouse lelkipásztor úr, aki a pataki teológia tiszteletbeli tanári címét kapta meg 2007-ben. A pataki vár és a pincék megtekintése is nagy élményt jelentett számukra.

Kárpátalja meglátogatása és erdélyi gyülekezetekkel való találkozás is a tervük része volt, majd Debrecen és Budapest következett. Augusztus 10-én tértek vissza hazájukba, és itteni élményeiket megosztva adták át a stafétabotot a következő nyáron érkezőknek. Isten áldja és őrizze értékes, gazdagító testvéri kapcsolatainkat a jövőben is.

Domokosné Fazekas Hajnalka
püspöki titkár

Kerületi lelkész-presbiteri konferencia Sárospatakon

ATiszáninneri Református Egyházkerület 2008. október 4-én tartotta immár hagyománnyá vált őszi lelkész-presbiteri konferenciáját a Sárospataki Református Templomban.

Az összejövétel alapigéje az alkalomra szóló meghívón így szerepelt: „Emlékezz vissza az egész útra, amelyen vezetett Istened, az Úr...” (5Móz 8,2a) Ez az ige alapozta meg az alkalom témáját: „Mögöttünk hat év, visszatekintés a megtett útra.”

Szűcs Endre az egyházkerület lelkészi főjegyzője hirdette Isten igéjét a Márk evangéliuma 10. részének válogatott ver-

„A Magyarországi Református Egyház hat éve, Tiszáninnen, ahogyan Budapestről látszik.” Az előadásból kiderült, hogy főgondnok úr korántsem hat éve ismerkedett meg Tiszáninnen értékeivel, szépségeivel és reformátusságával, hiszen jóval korábbról számos személyes élmény köti erre a vidékre, melyekért többször elhangzott a mondat: „köszönöm Tiszáninnen”. Személyes hangvételű előadásában a Tiszáninneri lelkület mellett méltatta még az itt élők sokoldalúságát, a nyitottságot és a közvetlenséget, mely nemcsak lelkiségben, hanem tettekben is megnyilvánul. A Zsinat világi elnöke örömmel számolt még be arról is, hogy úgy ismerte meg Tiszáninnt, mint mű-

gyarországi, azon belül pedig bővebben kerületünk nevelési kitekintéséről szolt. A gyermekek, a fiatalok nevelésnek a felelőssége először is a családé, csak ezután az intézményeké, és a gyülekezeteké, de az övék is. Ezekről a kerületünkben működő intézményekről kaptunk számokban is bővelkedő beszámolót, így a kis-mamaházakról, az induló egyéni és család Konzultációs programról, a szintén kialakulóban lévő református nevelőszülői hálózatról, hitoktatásról. Megtudtuk például, hogy kerületünkben mintegy 17 500 tanuló gyermek vett részt önkormányzati iskolákban szervezett hittanoktatásban. Szó esett az intézményes keretek között zajló református nevelésről is, azon belül pedig kerületünk oktatási intézményeiről: egyre csak megerősödő óvodáinkról és általános iskoláinkról, sokrétű nevelői tevékenységet folytató gimnáziumainkról, és az egyetlen felsőoktatási egységünkről, a pataki teológiáról.

A konferenciát Csomós József, a Tiszáninneri Református Egyházkerület püspökének előadása zárta, aki az elmúlt hat évről tartott beszámolóját a következő szavakkal jellemezte: „Hála az Istennek és köszönet nektek testvérek.” Az előadásban képekkel illusztrálva tekinthettünk végig azon az úton, melyet egyházkerületünk járt végig az elmúlt hat évben gyülekezeteiben, konferenciáiban, a református rádió elindításában és bővítésében, melynek legújabb adója pár napja kezdte meg műsorszórását Nyíregyházán is. Szó esett és láthattunk képeket az intézményekben történt beruházásokról, majd szintén fényképek és számadatok segítségével jó volt feleleveníteni az elmúlt hat évben történt kiemelt kerületi rendezvényeket, szolgálati és missziói területeket, melyekben ez idő alatt munka folyt. Egyházkerületünk püspöke a Filippibeliekhez írott levél egyik igéjével summázta előadását, és azt a hat évet, mely időszak alatt a kerület közösségében eddig szolgált: „Meg vagyok győződve arról, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi a Krisztus Jézus napjára.”

RA5

sei, a Zebedeus fiainak története alapján. Igehirdetésében szolt arról, hogy a mostnak nem az a kérdése, hogy ott majd hol ülünk, hanem sokkal inkább az, hogy itt most hol állunk, merre tartunk, merre járunk. Saját üdvösségünk nagyon fontos dolog, de Ő nem akarja, hogy egy is elveszen az Övéi közül. Amikor Jézus erre az Ő módszerére tanítgat bennünket, egyetlen érve van: „...mert az emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon.” A tanítvány legyen olyan, mint Mestere. A tanítvány dolga megismerni a Mestert, feltöltekezni vele és olyanná válni mint Ő, megtanulni tőle azt ahogyan Ő szolgál.

A konferencia első előadását Dr. Nagy Sándor, a Dunamelléki Református Egyházkerület főgondnoka, a Zsinat világi elnöke tartotta a következő címmel:

vészet pártoló népet, megemlítette a kerület kiemelkedő médiatevékenységét, a határon túli kapcsolatok terén való eljárását. Messzire hallatszik a Pataki Teológia által felkarolt presbiterképzés is, illetve az, hogy Tiszáninnen egyházunk teológiai életéhez is több színtéren hozzájárul.

A szünetben azoknak, akik a templomban maradtak, lehetőségük volt megtekinteni egy kivetített fotósorozatot az elmúlt hat év gyülekezeti alkalmából, mely a Sárospataki Református Lapok fényképarchívumából készült.

A szünet után Ábrám Tibor, a Tiszáninneri Református Egyházkerület főgondnoka tartotta meg előadását, melynek címét az Efézusi levél egy verséből választotta: „Neveljétek az Úr tanítása szerint” (6,4). Kerületünk főgondnoka előadásában a Kárpát-medencei és ma-

Az egyházmegyei, egyházkerületi tisztségviselők választásáról

I. A választás általános szabályai

Valamennyi választott egyházmegyei, egyházkerületi, zsinati testület és tisztségviselő megbízatása 6 évre szól, amely a választási bizottságra is vonatkozik. Az új tisztségviselők és testületek megbízatása mindig január 1-jével veszi kezdetét, és a teljes naptári évre terjed ki.

II. Egyházmegyei, egyházkerületi választási bizottságok

A választás lebonyolítására egyházmegyénként és egyházkerületenként az egyházmegyei, illetve egyházkerületi közgyűlés saját tagjai közül 3–7 tagú választási bizottságot alakít.

A megválasztottak a közgyűlés előtt kötelesek esküt tenni a választási törvény maradéktalan megtartására, és a titoktartásra.

A választási bizottságokhoz címzett beadványokat az egyházmegye, egyházkerület székhelyére kell megküldeni.

III. A jelölési eljárás

A presbitériumok által választandó valamennyi tisztségre a jelölést az egyházmegyei közgyűlés, mint jelölő testület végzi.

A jelöltek személyére a közgyűlés bármely alkotó tagja javaslatot tehet. A nem alkotó tagnak tehát ilyen joga nincs. Arról lehet szavazni, akit legalább 2 alkotó tag ajánl jelöltnek.

Egy-egy tisztségre egy személy egy jelöltre tehet javaslatot. Fordítva ilyen kikötés nincs, valaki több tisztségre is elfogadhat ajánlást.

A legalább 2 közgyűlési tag által javasolt személy közül jelöltnek az a három személy tekinthető, aki a titkos szavazás eredményeként a legtöbb szavazatot kapta – feltéve, hogy megszerezte a szavazatok legalább 10 %-át.

A törvény a „szavazatok” kifejezést használja, ami azt jelenti, hogy nem az alkotó tagok száma, nem az érvényes szavazatok száma, hanem a beérkezett szavazatok száma veendő figyelembe a 10 % meghatározásánál.

IV. A jelöltek nyilatkozata

A jelöltnek – amennyiben az ülésen jelen van – haladéktalanul (azaz az ülésen) nyilatkoznia kell arról, hogy a jelöltséget elfogadja-e.

Az elfogadónak szóban vagy írásban nyilatkoznia kell arról is, hogy vele szemben a törvényi feltételek fennállnak-e. A jelölés eredménye csak a jelölt elfogadó nyilatkozata után hozható nyilvánosságra.

A törvény nem tartalmaz kizáró rendelkezést arra nézve, hogy valaki több tisztségre is tegeyen elfogadó nyilatkozat. Ez azonban azzal a következménnyel járhat, hogy több tisztségre is megválasztják. Ez bizonyos tisztségek esetében nem tartható fent és így az egyik tisztségről le kell mondani. Ilyen esetben a megürülő tisztségre (csak arral!) újból le kell folytatni a jelölést és választást.

Az egyházmegyei választási bizottság a jelölőtestület jegyzőkönyvének kézhezvétele után azokat a szavazólapokat, amelyek az egyházmegyei vezető tisztségekre és a zsinati tagságra vonatkoznak, 15 napon belül megküldi az egyházmegye valamennyi presbitériumához.

Az egyházmegyei jelölő testület az egyházkerületi választási bizottsághoz terjeszti fel a valamennyi jelöltre vonatkozó eredményt feltüntető jegyzőkönyv csatolásával – a püspökökre, főgondnokokra, főjegyzőkre vonatkozó jelölést.

Az egyházkerületi választási bizottság összeíti az egyházmegyénként felterjesztett jelöléseket és mindegyik tisztségre a jelölő közgyűlések szavazatainak összesítése alapján a három legtöbb szavazatot – de a szavazatok legalább 10%-át – megszerző jelöltet ajánlja megválasztásra az egyházkerület egyházközségei presbitériumainak.

Fontos! A választási bizottságok csak az egyházmegye, mint jelölőtestület közgyűlésén jelöltté vált személyeket ajánlják, csak vonatkozásukban vizsgálják, hogy megszerezték-e a szavazatok 10%-át.

A választási bizottság meghatározza a szavazatok beküldésének végső határidejét.

A bizottságok a szavazás eredményét tartalmazó, visszaküldendő szavazólapokat annyi példányban küldik meg a presbitériumnak, amennyi az egyházközség szavazati számértéke.

V. Szavazás a presbitériumokban

A választást a presbitériumokban titkos szavazással kell lebonyolítani.

A választás csak akkor érvényes, ha a szavazásra jogosultaknak 2/3-a jelen volt a választói gyűlésen.

A tisztségviselők megválasztásához a leadott érvényes szavazatok felénél több szükséges.

Amennyiben a jelöltek egyike sem éri el a megkívánt többséget, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt között a választást meg kell ismételni, és az a jelölt tekintendő megválasztottnak, aki a második választáson a több szavazatot kapta, függetlenül attól, hogy a szavazásra jogosultak hány százaléka vett részt.

VI. A szavazás titkosságának biztosítása

A választásról és annak eredményéről helyben, közvetlenül a választás után a presbitéri gyűlésen a szavazólapokat összesíteni kell, és a szavazás eredményéről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. A Választási Bizottság által kiküldött szavazólapokat a szavazás eredményének megfelelően, a törvényben leírtak szerint kell borítékolni és azt visszaküldeni.

A jegyzőkönyv titkos. A jegyzőkönyvet az egyházkerület alakuló közgyűlését követő első presbitéri gyűlésen meg kell semmisíteni.

A presbitérium kettős, zárt borítékban juttatja el szavazatát a választási bizottsághoz, postai úton tértivevénnyel vagy személyesen átvételi elismervény ellenében.

A külső borítékot el kell látni a lelkész és a gondnok aláírásával, az egyházközség pecsétjével és „Szavazat” megjelöléssel. A szavazólapot jelöletlen és zárt borítékban kell elhelyezni. (ez nem azt jelenti, hogy ne lehetne ráírni azt a tisztséget, amelyre vonatkozóan a boríték tartalmazza a szavazatot.)

A külső borítékba a szavazati számértéknek megfelelő számú és a szavazólapokat külön-külön tartalmazó kisborítékot kell elhelyezni.

(Forrás: 1996. évi I. törvény, a Magyarországi Református Egyház választójogi törvénye a 2002. évi IV. és a 2005. évi V. törvény módosításával)

Európa Rádió Miskolc 90,4 Mhz
Európa Rádió Záhony 90,4 Mhz
Európa Rádió Mezőkövesd 102,1 Mhz
Európa Rádió Kisújszállás 103,2 Mhz
Európa Rádió Nyíregyháza 100,5 Mhz

Hallgassák új frekvenciáinkon is adásainkat!

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe az Európa Rádió új internetes oldalát is, ahol élőben hallgathatják rádióműsorainkat, híreinket és a rádióval kapcsolatos egyéb információkat is találhatnak.

www.euradio.hu

Látogassa Ön is rendszeresen a Tiszáninneri Református Egyházkerület honlapját, ossza meg gyülekezete, közössége eseményeit, ajánlja programjait a világháló nagyközönségének, írja meg gondolatait egyházkerületünket érintő témákban!

www.tirek.hu

*Üdvözljük a
Tiszáninneri
Református
Egyházkerület
honlapján!*

Egyszerű hírküldési lehetőséggel, változatos fórumtémákkal, friss információkkal várjuk látogatóinkat!